

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza a komparace hospodaření školských zařízení

Analysis and Comparison of Economy of Educational Establishments

Student: Bc. Vendula Chodurová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Vendula Chodurová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza a komparace hospodaření školských zařízení**
Analysis and Comparison of Economy of Educational Establishments

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika neziskových organizací poskytujících vzdělávání
3. Financování a hospodaření školských zařízení
4. Srovnání hospodaření vybraných školských zařízení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Příspěvkové organizace 2012-2013*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 376 s. ISBN 978-80-7357-736-0.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

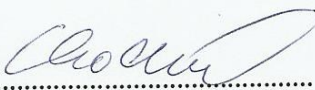
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 2 a 3 jsem zpracovala na základě informací, které mi byly poskytnuty analyzovanými školami.

V Ostravě dne 24. 4. 2015

.....

Bc. Vendula Chodurová.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika neziskových organizací poskytujících vzdělávání	7
2.1	Školská právnická osoba.....	7
2.1.1	Zřízení a vznik školské právnické osoby.....	7
2.1.2	Zrušení a zánik školské právnické osoby	12
2.1.3	Orgány školské právnické osoby	14
2.2	Příspěvková organizace	16
2.2.1	Státní příspěvkové organizace	16
2.2.2	Příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky	17
3	Financování a hospodaření školských zařízení	25
3.1	Finanční hospodaření příspěvkové organizace a školské právnické osoby.....	26
3.2	Financování regionálního školství	27
3.2.1	Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky.....	29
3.2.2	Krajské normativy škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC	31
3.2.3	Příspěvek na školství	33
3.2.4	Finanční prostředky od zřizovatelů	33
3.2.5	Normativní financování soukromého školství	34
3.2.6	Změna pravidel financování soukromých škol	37
3.3	Alternativní finanční toky škol a školských zařízení	38
3.3.1	Příjmy z vlastní činnosti	39
3.3.2	Doplňková (jiná) činnost	39
3.3.3	Finanční prostředky z peněžních fondů.....	40
3.3.5	Finanční prostředky programů EU	43
3.4	Rozpočet škol a školských zařízení.....	43
4	Srovnání hospodaření vybraných školských zařízení	45
4.1	Charakteristika středních škol.....	45
4.1.1	Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky, Ostrava, příspěvková organizace.....	45
4.1.2	Střední odborná škola Třineckých železáren	48

4.2	Analýza hospodaření Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky v letech 2011-2014	51
4.2.1	Analýza výnosů v letech 2011 - 2014	51
	Analýza výnosů 2012.....	54
4.2.2	Analýza nákladů v letech 2011 - 2014	55
4.2.3	Rozbor výsledků hospodaření za sledovaná období	59
4.3	Analýza hospodaření Střední odborné školy Třineckých železáren	60
4.3.1	Analýza výnosů v letech 2011 – 2014.....	60
4.3.2	Analýza nákladů v letech 2011 – 2014.....	65
4.3.3	Rozbor výsledků hospodaření za sledovaná období	68
4.4	Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	69
4.5	Míra pokrytí ztráty v hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti	70
5	Závěr	72
	Seznam použité literatury	76
	Seznam zkratk	82
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Z ekonomického hlediska je školství a vzdělávání vůbec posuzováno jako jedno z nejdůležitějších odvětví veřejného sektoru, zabezpečující statky a služby pro obyvatelstvo na neziskovém principu. Školství a jeho koncepce je součástí vzdělávací politiky každého státu, a proto každý stát věnuje pozornost stavu svého školství. Převážná část školství v České republice je financována z některého druhu veřejného rozpočtu, tj. z rozpočtu státního, krajského nebo municipálního. I soukromé školy jsou při splnění podmínek částečně financovány z veřejného rozpočtu. Pro zajištění kvalitního vzdělávání je zapotřebí získat dostatečné množství finančních prostředků a efektivně s nimi hospodařit, proto je oblast financování pro školy významná.

V posledních letech se stále více hovoří o problematice financování školství, důvodem je zejména nedostatek finančních prostředků v této oblasti. Prvním krokem vlády v této oblasti je zamýšlené snížení dotace soukromým školám, což by však mohlo vést k nedodržení ustanovení Listiny základních práv a svobod¹, v němž je stanoveno, že občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. V souladu s § 2 odst. 3 školského zákona² je vzdělávání poskytované dle tohoto zákona veřejnou službou, a to bez ohledu na to, zda je poskytováno ve škole či školském zařízení veřejného zřizovatele (státu, kraje, obce či svazku obcí) či zřizovatele soukromého nebo církevního.

Diplomová práce je zaměřena na problematiku hospodaření právnických osob poskytujících vzdělávání provedením analýzy a komparace hospodaření školských zařízení. Především je věnována školským zařízením – příspěvková organizace a školská právnická osoba.

Cílem diplomové práce je na základě teoretického podkladu charakterizovat fungování a hospodaření příspěvkové organizace v oblasti školství a školské právnické osoby, provést analýzu hospodaření a na základě elementárních metod finanční analýzy zhodnotit efektivnost hospodaření, financování a využívání státních prostředků, prostředků zřizovatele a následně provést srovnání hospodaření obou školských zařízení v letech

---

¹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., hlava čtvrtá, článek 33 odst. 2

² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

2011 - 2014. Práce je rozvržena do tří hlavních částí a dále ji tvoří úvod a závěr. Při zpracování diplomové práce byly použity metody deskripce, analýzy a komparace.

V rámci druhé a třetí kapitoly se vychází z platné legislativy České republiky a aktuální odborné literatury. Jsou zpracovány metodou deskripce, analýzy a komparace. Nejprve jsou v rámci druhé kapitoly charakterizovány neziskové organizace (příspěvková organizace, školská právnická osoba) poskytující vzdělání. Jsou v ní rozebrány předpoklady pro vznik, změny a zánik organizací, náplň práce statutárních orgánů. V rámci další kapitoly je provedena deskripce a analýza finančního hospodaření a hospodaření s majetkem těchto organizací, finančních zdrojů plynoucím do těchto škol a školských zařízení. Jsou zde představeny jednotlivé způsoby a možnosti získávání finančních prostředků subjekty poskytující vzdělávací služby.

V praktické části jsou charakterizovány konkrétní organizace, poskytující středoškolské vzdělání - Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky, Ostrava, příspěvková organizace a Střední odborná škola Třineckých železáren. Podstatou této kapitoly je analýza hospodaření těchto organizací v letech 2011 - 2014 pro každou organizaci samostatně a poté je provedeno srovnání hospodaření obou organizací. Výsledkem by měl být přehled hospodaření organizací za uvedená léta a zhodnocení těchto výsledků, případně nález a doporučení možného zlepšení dané situace. V závěru je provedeno shrnutí a zhodnocení cíle práce.

Práce by mohla dále napomoci lepší orientaci v tomto odvětví veřejného sektoru jako celku, ve školské legislativě, možnostech financování a rozpočtových pravidlech vztahujících se k danému odvětví.

2 Charakteristika neziskových organizací poskytujících vzdělávání

2.1 Školská právnická osoba

Termínu „školská právnická osoba“ (dále jen ŠPO) bylo poprvé užito v roce 2004 v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon). Do této doby byla školským zákonem přípustná jediná právní forma a to příspěvková organizace. Vytvořením ŠPO byla dána jakási univerzální právní forma určená pro všechny zřizovatele k poskytování vzdělávání nebo školské služby. Její založení je výhodné především pro církevní a soukromé zřizovatele.[37]

Dle školského zákona se tedy za ŠPO považuje právnická osoba, která na základě tohoto zákona v rámci své hlavní činnosti poskytuje vzdělávání. U tohoto typu právnické osoby je tímto hlavní činnost jednoznačně určena a omezena jen na poskytování vzdělávání a školských služeb na rozdíl od příspěvkové organizace, jejíž hlavní činnost je vymezena zřizovatelem. Dle interpretace zákona není možné, aby byla ŠPO vykonávaná jiná hlavní činnost, ale neznamená to, že by nemohla být uskutečňována doplňková činnost.

2.1.1 Zřízení a vznik školské právnické osoby

ŠPO může být zřízena dle § 124 školského zákona veřejným nebo soukromým zřizovatelem. Za veřejného zřizovatele lze považovat *ministerstvo, kraj, obce* či *svazek obcí*. Oproti tomu může být ŠPO vedena jinou *právnickou* či *fyzickou osobou*. Rozlišení těchto dvou kategorií zřizovatelů je významné především z hlediska některých podmínek fungování ŠPO v rámci hospodaření, vzniku či zániku. Registrované církve a náboženské společnosti, ostatní právnické či fyzické osoby zřizují školy nebo školská zařízení jako ŠPO, nebo jako právnické osoby podle zvláštních právních předpisů. Mezi tyto zvláštní právní předpisy se řadí zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen zákon o obchodních korporacích), dále také zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi pravomoce zřizovatele ŠPO se řadí:

- vydání zřizovací listiny ŠPO,
- rozhodování o změnách zřizovací listiny,
- rozhodování o sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení ŠPO,
- jmenování a odvolávání ředitele ŠPO a stanovení jeho platu, případně mzdy.

Je-li zřizovatelem ŠPO ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí mezi jeho pravomoce dále patří:

- schvalování rozpočtu ŠPO,
- schvalování zlepšeného výsledku hospodaření ŠPO,
- schvalování vytvoření dalších peněžních fondů ŠPO.

Pokud je ŠPO zřizována jedním zřizovatelem, musí být sepsána zřizovací listina. ŠPO však může být založena dvěma a více zřizovateli společně, pak je nutné podepsat zřizovací smlouvu. Jedná se o podobný princip jako u založení obchodních korporací, které se řídí zákonem o obchodních korporacích. Ustanovení zákona o obchodních korporacích se použijí dle § 124 odst. 4 školského zákona ve věcech zřízení, vzniku, zrušení a zániku, rozdělení, sloučení či splynutí ŠPO, pokud není zákonem stanoveno jinak. Toto ustanovení jinak řečeno znamená, že pokud některá záležitost není výslovně v této oblasti řešena školským zákonem, jsou použita přiměřeně příslušná ustanovení zákona o obchodních korporacích, který vzešel v platnost dne 1. ledna roku 2014 a nahradil tak zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

V § 125 odst. 3 školského zákona jsou stanoveny povinné náležitosti zřizovací listiny nebo smlouvy. Mezi obligatorní náležitosti zřizovacího dokumentu tedy patří:

- a) název a sídlo ŠPO,
- b) název, sídlo a identifikační číslo osoby zřizovatele – právnická osoba nebo jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu zřizovatele – fyzická osoba,
- c) označení statutárního orgánu podle § 131 a způsob, jakým vystupuje jménem ŠPO,
- d) druhy škol, druhy a typy školských zařízení, jejichž činnost ŠPO vykonává,
- e) předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti v případě ŠPO zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí,
- f) vymezení způsobu majetkového zajištění činnosti ŠPO,
- g) počet členů rady v případě ŠPO zřizované jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b),

h) v případě více zřizovatelů způsob výkonu práv a povinností zřizovatele podle tohoto zákona,

i) vymezení doby, na kterou je ŠPO zřízena.

Základem platné právní úpravy názvu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení je § 8 odst. 8 zákona školského zákona, který rozeznává následující součásti názvu:

- a) označení druhu nebo typu školy,
- b) označení druhu nebo typu školského zařízení,
- c) upřesňující přívlastek,
- d) čestný název.

Z téhož paragrafu tedy vyplývá, že název právnické osoby musí obsahovat označení **druhu školy**. Rozumí se tím pojem, který odpovídá určitému druhu vzdělávání, což je upraveno v druhé až šesté a osmé části školského zákona. Uvedením druhu školy v názvu právnické osoby se vyjádří rozdílný charakter činnosti, kterou vykonává. Výhodou tvorby názvu pomocí druhu školy je dosažení jeho maximální stručnosti. Nevýhodou použití pouhého druhu může být nedostatečné odlišení od jiných právnických osob. Dle § 7 odst. 3 školského zákona je vzdělávací soustava tvořena těmito druhy škol:

- mateřská škola,
- základní škola,
- střední škola (k pojmům „gymnázium“, „střední odborná škola“ a „střední odborné učiliště“),
- konzervatoř,
- vyšší odborná škola,
- základní umělecká škola,
- jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

Název ŠPO může být tvořen **druhem školského zařízení**, čímž se dosáhne rozdílů v charakteru vykonávané činnosti. Výhodou tvorby názvu ŠPO prostřednictvím druhu školského zařízení může být tedy dosažení maximální stručnosti. Druhu školského zařízení dle § 7 odst. 4 školského zákona odpovídá určitý druh školských služeb. Prostřednictvím školského zařízení jsou totiž poskytovány služby a vzdělávání, které má doplňovat či podporovat vzdělávání ve školách. Mezi druhy školského zařízení jsou řazeny:

- školská poradenská zařízení,

- školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání,
- školská účelová zařízení,
- výchovná a ubytovací zařízení,
- zařízení školního stravování,
- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči, jejíž podmínky stanovuje zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

Součástí názvu ŠPO může být tzv. *upřesňující přívlastek*. Nejedná se však o povinnou součást názvu, tudíž pro něj neexistují ani zákonem stanovené limity pro jeho použití. Lze však formulovat určité principy, ze kterých se vychází v případě užití upřesňujícího přívlastku v názvu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Upřesňující přívlastek je právní, nikoli mluvnický pojem.[21] Je tedy možné použít pojem, který není přívlastkem v mluvnickém slova smyslu, pokud je tímto blíže specifikována předmětná právnická osoba. Upřesňujícím přívlastkem pak nesmí být vytvořená mylná představa o činnosti právnické osoby. Jelikož neexistuje právní úprava, která by více specifikovala přívlastky, nelze vymezit výčet všech kategorií. Pravděpodobně k nejčastějším kategoriím upřesňujících přívlastků lze řadit:

- místní (obec, popř. ulice),
- zřizovatelské (např. soukromá střední škola),
- oborové (např. střední odborné učiliště gastronomie),
- osobní (např. jméno slavného místního rodáka).

Další nepovinnou součástí názvu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může být **čestný název**. Ten může být na návrh školy udělen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) dle § 170 písm.

e) školského zákona. Dle pokynu náměstka ministryně k udělování čestného názvu právnickým osobám vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení z roku 2005 jsou nejčastěji užívána jména významných osobností, které životním dílem nebo činy přispěli k rozvoji vzdělanosti národa, umění či rozvoji oblasti, v níž se škola nachází. Čestný název může označovat např. historicky významné místo nebo událost, která se váže k historii školy, obce či regionu. [25] Velmi častým příkladem čestného názvu školy, jehož je užíváno, je jméno Československého prezidenta T. G. Masaryka.

V případě právnických osob zapisujících se do obchodního rejstříku lze v názvu ŠPO použít dodatek označující právní formu právnické osoby. Součástí názvu právnické osoby vykonávající činnost školy či školského zařízení mohou být tedy jednotlivé dodatky (či jejich zkratky) společností jako např. spol. s ručením omezeným, a. s., o. p. s. atd.

Dnem vzniku ŠPO je až den, v němž je proveden zápis do rejstříku ŠPO vedeného MŠMT. Zápis je proveden na základě písemné žádosti navrhovatele (tedy zřizovatele ŠPO) podané u krajského úřadu příslušného dle sídla právnické osoby či bydliště fyzické osoby, která bude školu nebo školské zařízení provozovat. Žádost musí být krajskému úřadu podána do 30. září. Krajským úřadem je žádost posouzena, provedena kontrola, zda obsahuje veškeré předepsané náležitosti a doklady. Důležitým předpokladem pro vydání rozhodnutí ve věci rejstříku škol a školských zařízení je také dodržet tzv. „Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky“. Základním principem tohoto záměru ČR v období 2011-2015 je zvýšit kvalitu a efektivitu ve vzdělávání, a také konkurenceschopnost naší republiky v mezinárodním porovnání.[27] V případě ŠPO, jejichž rejstřík vede výhradně MŠMT, je povinností krajského úřadu předat žádost se svým vyjádřením právě MŠMT do 30. listopadu. Podle § 146 odst. 2 školského zákona může být ve výjimečných případech orgánem, který vede rejstřík škol a školských zařízení, prominuto zmeškání termínu pro podání žádosti, důležitým předpokladem je však odůvodnění meškání. Ode dne účinnosti zápisu ŠPO do rejstříku vedeného MŠMT může její zřizovatel vykonávat činnost školy či školského zařízení. Tímto dnem také vzniká právo nejen poskytovat vzdělávání a školské služby ale také vydávat osvědčení o vzdělání dle školského zákona.

Žádost o zápis nové právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy, a další formuláře s tím související, je možné stáhnout na stránkách MŠMT³. K vyplněným formulářům musí zřizovatel dále doložit

- písemnou žádost zřizovatele,
- rámcový popis personálního a majetkového zajištění a financování činnosti školy nebo školského zařízení s ohledem na požadavky rámcového vzdělávacího programu, pokud je stanoven,
- souhlas zřizovatele (originál nebo úředně ověřená kopie),
- doklad osvědčující zřízení nebo založení a také vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení,

---

³ Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/odkazy/formulare-zadosti>

- kladné závazné stanovisko příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví (stanovisko hygieny), ze kterého vyplývá, že příslušné prostory lze užívat pro navrhovaný účel, včetně údaje o nejvyšším povoleném počtu osob, které lze v těchto prostorách vzdělávat nebo jim poskytovat školské služby,
- stanovisko stavebního úřadu k užívání objektu (byly-li provedeny stavební úpravy);
- doklad osvědčující vlastnické nebo užívací právo právnické osoby (nájemní či kupní smlouva), která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, k prostorám, kde bude uskutečňováno vzdělávání nebo školské služby,
- doklad o jmenování ředitele školy nebo školského zařízení, doklady o vzdělání a pedagogické způsobilosti ředitele školy, výpis z rejstříku trestů, profesní životopis a lékařské potvrzení ředitele,
- navrhovaný nejvyšší povolený počet dětí, žáků a studentů ve škole nebo školském zařízení, včetně jejich odloučených pracovišť, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných, tříd, skupin nebo jiných obdobných jednotek,
- čestné prohlášení zřizovatele příspěvkové organizace, že na majetek zřizovatele nebyl prohlášen konkurs,
- datum zahájení činnosti školy nebo školského zařízení,
- stanovisko obce, na jejímž území bude škola nebo základní umělecká škola působit, pokud není jejich zřizovatelem,
- stanovisko kraje, na jehož území bude střední nebo vyšší odborná škola působit, pokud není jejich zřizovatelem.[34]

2.1.2 Zrušení a zánik školské právnické osoby

Ustanovením § 126 školského zákona je za okamžik zániku ŠPO považován den výmazu z rejstříku ŠPO. Tomuto dni předchází zrušení ŠPO s likvidací nebo bez likvidace. V případě veřejných zřizovatelů (ministerstvo, kraj, obce) dochází ke zrušení ŠPO bez likvidace, kdy práva a povinnosti ŠPO přechází přímo ze zákona na zřizovatele. ŠPO může být zrušena bez likvidace v důsledku její podnikové kombinace tj. sloučení, splynutí nebo rozdělení a dále také v případě zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku, zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek ŠPO nepostačuje k úhradě nákladů za konkurs. V ostatních obvyklých případech uvedených v § 126 odst. 3 školského zákona dochází k zrušení ŠPO s likvidací. Jak z výše uvedeného vyplývá, zrušený s likvidací musí být zejména ŠPO ostatních zřizovatelů - zřizovatelů

soukromých a církevních. Výmaz z rejstříku provede a zveřejní ministerstvo bez zbytečného odkladu. Dnem výmazu zaniká právnické osobě, která vykonávala činnost školy či školského zařízení, právo poskytovat vzdělávání a školské služby. Pokud dojde k výmazu školy, je povinností právnické osoby, která vykonávala činnost školy, zajistit žákům a studentům možnost pokračovat ve vzdělání a to ve stejném či obdobném oboru vzdělávání a předat jim výsledky hodnocení za nedokončený školní rok.

Likvidace školské právnické osoby

Při likvidaci se postupuje dle § 187 – 209 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Vstup ŠPO do likvidace a identifikační údaje likvidátora jsou povinně zapisovány do rejstříku ŠPO. V ustanovení § 189 tohoto zákona se uvádí, že při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora. Dle § 128 odst. 3 školského zákona je za příslušný orgán ŠPO, který jmenuje likvidátora, považován ředitel ŠPO nebo soud. Osobou, kterou byl likvidátor jmenován, je určena odměna likvidátora. Ta je hrazena z prostředků ŠPO. Zprávu o průběhu likvidace schvaluje zřizovatel nebo soud a to v případě zániku či úmrtí zřizovatele bez právního nástupce. Způsob jakým je naloženo s likvidačním zůstatkem může být u neveřejných zřizovatelů řešen ve zřizovací listině. Kdy podle § 125 odst. 4 školského zákona může být k přijetí likvidačního zůstatku určena ŠPO, která je k tomu oprávněna. Nejedná-li se o případ uvedený v tomto ustanovení školského zákona, nabídne likvidátor čistý majetkový zůstatek z likvidace k bezúplatnému převodu kraji, v němž má ŠPO v likvidaci sídlo. Převod se provádí na základě smlouvy o bezúplatném převodu likvidačního zůstatku a tu lze uzavřít jen v případě, že se v ní kraj zaváže využít celý likvidační zůstatek k poskytování vzdělávání nebo školských služeb dle školského zákona. Pokud by kraj do 30 dnů od doručení nabídky písemně nepotvrdil úmysl likvidační zůstatek převzít, přešel by v celém rozsahu na Českou republiku.

Rozdělení, sloučení či splynutí školské právnické osoby

K zániku ŠPO může dojít v důsledku rozdělení, sloučení nebo splynutí. Právní účinky změny nastávají dnem zápisu do rejstříku ŠPO. Jednotlivé formy změn ŠPO jsou níže rozebrány.

Rozdělení – proces, v němž dochází k zániku ŠPO, jemuž předchází její zrušení bez likvidace. Všechna práva a povinnosti jsou převzaty jinými nově vzniklými ŠPO. Rozsah přecházejících práv a povinností včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů musí být stanoven v rozhodnutí nebo smlouvě o rozdělení.

Sloučení – podobně jako u rozdělení ŠPO zaniká a zániku předchází zrušení bez likvidace. Všechna práva a povinnosti přecházejí na jinou ŠPO.

Splynutí – rozumí se tím zánik dvou nebo více ŠPO. Taktéž jako v předešlých dvou situacích tomu předchází zrušení bez likvidace. Práva a povinnosti zanikajících ŠPO přebírá nově vzniklá společná ŠPO.

Ke sloučení, splynutí či rozdělení ŠPO zřízené veřejným zřizovatelem může dojít jen v případě, že se jedná o ŠPO téhož zřizovatele. U soukromých zřizovatelů je k těmto změnám ŠPO zapotřebí rozhodnutí zřizovatele, resp. rad dotčených ŠPO a smlouva uzavřená mezi dotčenými ŠPO. Zřizovatelé zanikající nebo zanikajících ŠPO, pokud není rozhodnuto jinak, se stávají zřizovateli nástupnické nebo nástupnických ŠPO.

2.1.3 Orgány školské právnické osoby

Orgány ŠPO lze rozlišit podle toho, zda je zřízena veřejným zřizovatelem nebo jinou fyzickou či právnickou osobou. V případě soukromého zřizovatele jsou orgány ŠPO tvořeny *ředitelem* a *radou*. Je-li zřizovatelem ministerstvo, kraj, obec či svazek obcí, musí mít reálné možnosti zasahovat do činností a ovlivňovat právní existenci a skladbu vzdělávacích činností jimi zřízených ŠPO. Z tohoto důvodu se jako další orgán ŠPO, který by přebíral kompetence zřizovatele, nevytváří *rada*.

Ředitel, jakožto statutární orgán ŠPO, je pověřen rozhodováním ve věcech ŠPO, vystupuje a jedná navenek jejím jménem. Je jmenován a odvoláván zřizovatelem samotným nebo soukromým zřizovatelem na návrh rady nebo radou, pokud ji byla tato kompetence svěřena zřizovatelem. V případě ŠPO veřejného zřizovatele je ředitel do funkce jmenován na základě konkursního řízení vyhlášeného tímto zřizovatelem. Toto vyhlášení konkursního řízení musí splňovat určité náležitosti, které jsou společně se složením konkursních komisí pro posuzování uchazečů, pravidly pro sestavování, činnostmi a rozhodováním těchto konkursních komisí stanovena prováděcím předpisem MŠMT. Ředitelem nejen ŠPO, ale i příspěvkové organizace, kterou budeme analyzovat níže, se může stát pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon funkce ředitele školy nebo školského zařízení stanoveného zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Ředitelem školy podle ustanovení § 5 tohoto zákona může být fyzická osoba, která splňuje předpoklady⁴ a získala praxi ve

---

⁴ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, §3 odst. 1.: Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:

a) je plně způsobilý k právním úkonům,
b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,

výkonu pedagogické činnosti v délce alespoň pěti let v případě středních škol. Navíc musí ředitel ŠPO veřejného zřizovatele získat nejpozději do dvou let ode dne, kdy začal činnost ředitele vykonávat, znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol, pokud toto studium již dříve neabsolvoval. Tyto podmínky jsou platné taktéž pro ŠPO jiné právnické osoby. Pokud by žádný člen statutárního orgánu nesplňoval náležitosti dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících musela by být do funkce ředitele ŠPO jmenována jiná osoba na základě pracovněprávního vztahu k této právnické osobě.

Ředitel ŠPO zřízené jinou právnickou nebo fyzickou osobou je odpovědný za své činnosti radě. Všechna důležitá rozhodnutí a návrhy rozpočtů či změn dle § 131 odst. 5 školského zákona musí předkládat radě ke schválení.

Rada je zřizována výlučně u ŠPO zřizovaných soukromým zřizovatelem. Počet členů rady je stanoven zřizovatelem ve zřizovací listině ŠPO a musí být tvořena nejméně třemi a nejvýše patnácti členy, mezi nimiž je dále volen předseda a také místopředseda. Do rady může být zvolena pouze fyzická osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům a nebyla pravomocně odsouzena. Členem rady se však nemůže stát osoba, která je v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu ke ŠPO. Radu nelze zaměňovat se školskou radou, která je zřizována podle § 167 školského zákona. Školská rada je totiž orgánem umožňujícím zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům či studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. V ustanovení § 132 školského zákona je vymezena působnost rady ŠPO, její složení a způsob jednání. Úkolem rady je rozhodovat či spolurozhodovat s ředitelem ŠPO o nejdůležitějších otázkách jejího chodu. V rámci spolupráce rada schvaluje ředitelem předkládané návrhy nebo naopak sama návrhy předkládá řediteli. Lze uvést, že se jedná o jakousi analogii se správními a dozorčími orgány právnických osob zřízených podle občanského zákoníku či zákona o obchodních korporacích.

---

c) je bezúhonný,
d) je zdravotně způsobilý a
e) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.

2.2 Příspěvková organizace

Institut „příspěvková organizace“ byl znám již v rámci právního systému socialistického Československa. Nejstarší příspěvkové organizace byly založeny již v 50. letech 20. století a některé stále fungují. V zahraničních právních úpravách, především západních zemích EU, tento institut prakticky neexistuje. To, že se příspěvkové organizace zřizují jako právnické osoby, je důsledkem výslovného stanovení novely zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993 a o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů. [22]

V současnosti jsou platnými právními základy postavení příspěvkových organizací zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o majetku ČR) a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtových pravidlech). V ustanovení § 54 odst. 1 zákona o majetku ČR se uvádí, že státní příspěvkové organizace, zřízené podle zvláštních právních předpisů, jsou právnickými osobami a hospodaří s majetkem státu. Dle § 23 odst. 1 b) zákona o rozpočtových pravidlech může být územním samosprávním celkem zřízena příspěvková organizace jako právnická osoba, která zpravidla ve své činnosti nevytváří zisk. Z toho vyplývá, že v české právní úpravě lze nalézt příspěvkové organizace (dále jen PO) dvojího druhu a to jako právnické osoby zřizované

- **státem** (organizační složka státu) nebo
- **územním samosprávným celkem** (obce, kraje, hlavní město Praha), (dále jen ÚSC).

Odlišnosti mezi těmito druhy PO vyplývají právě z titulu zřizovatele a především z nakládání s majetkem. Proto níže je v samostatné části této kapitoly jen naznačeno hospodaření státní příspěvkové organizace. Jelikož je v této práci řešena střední škola - PO zřízená krajem, je cílem této kapitoly popis postupu zřízení, zrušení *PO zřízené ÚSC*.

2.2.1 Státní příspěvkové organizace

Státní příspěvkovou organizaci (dále jen SPO) lze charakterizovat jako veřejnou neziskovou organizaci, jejíž činnost je financována z výdajů státního rozpočtu ČR. Primárním posláním SPO je zabezpečit základní funkce státu – tzn. soudní, výkonné a zákonodárné moci. Vykonává hlavní činnost definovanou zvláštním zákonem nebo zřizovací listinou. SPO je zodpovědná za poskytování nebo přímo poskytuje určité statky společnosti jako celek (např. právě vzdělávání). Zřizovatelem a tedy i vlastníkem SPO je stát, většinou ministerstva.

Značné množství SPO je zřízeno právě ministerstvy, např. v „Rejstříku škol a školských zařízení“⁵ je možné jednoduše vyhledat, jaké množství škol bylo zřízeno jako SPO právě tímto ministerstvem. Prostřednictvím těchto stránek bylo zjištěno, že MŠMT je zřizovatelem 31 středních škol či školských zařízení. Právní postavení a principy fungování SPO jsou upraveny v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v zákoně o majetku ČR. SPO hospodaří s peněžními prostředky

- ziskány hlavní činností,
- přijatými ze státního rozpočtu,
- svých fondů,
- ziskány jinou než hlavní činností,
- poskytnutými ze zahraničí,
- nebo peněžitými dary od fyzických nebo právnických osob.[15]

Hlavní činností je činnost vykonávaná PO a vymezená jejímu zřizovateli zvláštním zákonem. V případě SPO poskytující vzdělání je tímto zvláštním zákonem školský zákon. Kromě této hlavní činnosti může být SPO vykonávána „jiná“ činnost, která je sledována odděleně od činnosti hlavní. Předmět a rozsah jiné činnosti musí být zřizovatelem doplněn do zřizovací listiny ještě před jejím započítáním. Ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů je upraveno finanční hospodaření PO. Její hlavní činností není tvorba zisku, právě naopak ve své podstatě je tato činnost ztrátová a tato ztráta je kompenzována formou příspěvku na provoz ze státního rozpočtu. Toto je důležitým předpokladem pro vyrovnaný rozpočet, který musí být SPO sestaven a dodržován.

SPO nemohou nabývat vlastnické právo k majetku. Veškerý majetek, se kterým nakládá či jej nabytá je majetkem státu. Státem je nesena zodpovědnost za majetek i závazky SPO.

2.2.2 Příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky

PO je právnickou osobou veřejného práva, resp. vzniká rozhodnutím zřizovatele – ÚSC. ÚSC je při rozhodování o zřízení PO vázán tím, že účelem zřízení mohou být pouze takové činnosti a záležitosti, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele – ÚSC.[3] PO

---

⁵ k nahlédnutí na serveru MŠMT <http://rejskol.msmt.cz/>.

jsou nejrozšířenější právní formou škol. Právní úprava PO zřizovaných ÚSC je vymezena v zákoně o rozpočtových pravidlech ÚSC.

Primárním cílem obcí či krajů není působení na trhu a dosahování zisku, ale zajistit potřeby občanů, a to především poskytováním služeb veřejného zájmu. Tyto služby však nemusí být poskytovány jen ÚSC, ale dle ustanovení zákona o obcích a zákona o krajích⁶ je výslovně zakotveno, že obec či kraj ***mohou pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky kraje.***

V současnosti jsou zaznamenávány snahy, aby se v budoucnosti snižoval počet PO a postupně docházelo k přeměně na jinou platformu. Záměrem je oddělit výkon veřejné správy a obecně potřebných aktivit, jako činnosti bezúplatné nebo vykonávané úplatně za přísně stanovených podmínek a hospodářské činnosti, které by se měly vyloučit do nově vzniklých společností založených jako např. obchodní společnosti.[5]

Zřízení, vznik a změny příspěvkových organizací zřízených územním samosprávným celkem

Z ustanovení § 27 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je zřejmé, že PO má být zřízena především k zajištění služeb pro občany obce či kraje, o kterých jejich zastupitelstvo rozhodne, že jsou pro jejich občany prospěšné či potřebné. Protože jsou PO neziskovými organizacemi, obec či kraj s rozhodnutím o zřízení PO rozhoduje též o poskytování příspěvku z jejich rozpočtu. Předpokladem pro zřízení PO obcí či krajem je rozhodnutí jakým způsobem budou použity finanční prostředky z jejich rozpočtů a jak užijí svůj majetek k zabezpečení obcí či krajů a služeb prospěšných občanům.

Zřizování PO kraji či obcemi je zcela v kompetenci příslušných zastupitelstev. PO zřízené ÚSC jsou zapisovány do obchodního rejstříku. Návrh na zápis je podáván zřizovatelem. K povinnosti zápisu těchto PO bylo vydáno „Sdělení Ministerstva financí“ o lhůtě pro zápis do obchodního rejstříku. Z tohoto sdělení vyplývá, že PO zřízené před 1. lednem 2001 do obchodního rejstříku zapisovat nelze. Bude-li ovšem podle úpravy zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zřízena namísto PO existující již k 31. 12. 2000 PO nová, které bude vydána nová zřizovací listina, bude možno tuto novou organizaci do obchodního rejstříku zapsat.[24] Návrh na zápis nově založených PO do obchodního rejstříku je podáván vždy do 15 dnů ode dne, kdy organizace vznikla.

---

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 35 a) odst. 1 a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) § 14 odst. 3

Zřizovatelem je vydáváno rozhodnutí o vzniku, rozdělení, sloučení, splnutí nebo zrušení PO. K uvedeným krokům dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v rámci něhož také určí, v jakém rozsahu přecházejí práva a povinnosti na nové nebo přejímající organizace. PO jako právnická osoba vzniká dnem uvedeným v rozhodnutí zastupitelstva a ve schválené zřizovací listině. O zřízení PO a o schválení její zřizovací listiny (jakož i jejích změn či dodatků) rozhoduje zastupitelstvo obce či kraje. Prostřednictvím zřizovací listiny jsou přenášeny ÚSC na PO povinnosti a část práv k majetku těchto celků a finančních prostředků jejich rozpočtů. Ve zřizovací listině musí být vymezena veškerá práva a povinnosti PO. Zejména musí být podrobně rozpracováno nakládání s majetkem, rozsah hlavní a doplňkové činnosti. Ve zřizovací listině musí být tedy obsaženy především náležitosti dle § 27 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a to:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo PO a její identifikační číslo,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se PO předává k hospodaření,
- vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel PO, vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

„Zákonem vymezený obsah zřizovací listiny je zapotřebí vnímat jako zákonem stanovené minimum, nikoli jako možné maximum možností pro rozhodnutí zřizovatele o povinnostech a právech, které vloží na zřízenou PO.“⁷

Název příspěvkových organizací

Měl by být volen takový název PO, aby nemohl být zaměnitelný s názvy jiných PO. Je dobré přihlídnout na skutečnost, že je PO zapisována do obchodního rejstříku, a tedy každá případná změna v názvu organizace by musela být do rejstříku rovněž zapsána. Z praktických důvodů je doporučováno, aby název PO obsahoval i označení „příspěvková organizace“. Tímto označením je totiž právnická jednotka jednoznačně identifikovatelná v rámci ekonomické povahy, což může být v praxi užitečné, např. při prvním kontaktu nebo dalších vztazích s dodavateli zboží či služeb. Zákonem č. 250/200 Sb. není výhradně upraveno

---

⁷ Kolektiv autorů (2012, s. 12)

označení (název) PO. Pokud bychom se zaměřili na názvy škol či školských zařízení, tak výslovnou úpravu o označování školských subjektů neobsahují ani školské předpisy. Obecné zásady o názvu příslušného druhu školy obsahují jen vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů a č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů.

Vymezení hlavního neziskového účelu a předmět činnosti příspěvkových organizací

Předmět činnosti by měl být ve zřizovací listině formulován tak, aby vystihoval podstatu a základní smysl činnosti organizace. Pokud se jedná o školu, tak toto není složitou záležitostí. Pokud je tedy hlavní účel činnosti PO upraven zákonem, měl by být uveden v této části zřizovací listiny (tedy v našem případě školský zákon). Pokud by činnosti v této pasáži nebyly výslovně uvedeny, nemohly by být PO vykonávány jako „neziskové“, ale jako doplňková činnost.

PO v oblasti školství jsou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení krajským úřadem nebo na základě žádosti zřizovatele, který také provádí případný výmaz z tohoto rejstříku.

Rozdělení, sloučení nebo splynutí příspěvkových organizací

V případě *rozdělení* vznikají z jedné PO dvě nebo více takovýchto organizací. Původní rozdělovaná PO tímto může zaniknout. Je nutné, aby před zánikem provedla konečnou účetní závěrku a poté převedla veškerý majetek a závazky na příslušného zřizovatele tzn. zastupitelstvo příslušného ÚSC, který o jejím rozdělení rozhodl. Zřizovatel po převzetí veškerého majetku a závazků má povinnost rozhodnout, který majetek případně závazky předá jmenovitě nově zřízeným PO. Podle ustanovení § 27 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech je organizace zrušena dnem určeným v rozhodnutí zřizovatele.

Pokud jsou PO *slučovány*, zastupitelstvo musí rozhodnout, která ze slučovaných organizací je organizací přejímající veškeré majetky, práva a závazky (smluvní pohledávky nebo závazky, právo užívání nemovitého či movitého majetku, pracovněprávní vztahy) ostatních slučovaných organizací, které tímto zanikají.

Splynutím se rozumí vznik jedné nové PO ze dvou nebo více již existujících PO, které dnem splynutí zanikají. Opět jsou veškeré kompetence v rukou zastupitelstva, které rozhodne o rozsahu přecházejícího majetku a závazků původních PO na novou PO.

Z výše uváděného vyplývá, že ke sloučení, splynutí a rozdělení PO dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v němž také určí rozsah majetku a závazků

přecházejícího na přejímající organizace. Ke sloučení či splynutí PO může dojít jen u PO stejného zřizovatele. Pokud by se v praxi objevila potřeba ÚSC spolupracovat v činnostech PO jiného zřizovatele, lze tuto spolupráci řešit např. smlouvami.[15]

Zrušení - zánik příspěvkových organizací

V případě, kdy neexistuje nástupnická organizace, přebírá její práva a závazky sám zřizovatel a musí vyřešit nejen převzetí majetku, ale také vypořádání výsledku hospodaření, tj. úhradu ztráty. Je-li PO zřízena na dobu určitou, pak její existence končí datem uvedeným v rozhodnutí zastupitelstva o jejím zřízení a ve zřizovací listině. Pokud by byla zřízena na dobu neurčitou a zřizovatel by rozhodl o jejím zrušení, pak tento záměr projedná zastupitelstvo a svým usnesením rozhodne o termínu ukončení existence PO (zánik PO). Před termínem ukončení existence organizace by měl zřizovatel (zastupitelstvo) uložit obecnímu nebo krajskému úřadu, aby prováděl dohled nad pracemi vedoucími k ukončení činnosti PO. Zákonem není tento postup nikterak upraven a bude tedy záležet na každém zřizovateli, jakým způsobem se rozhodne. Kromě rozhodnutí o zrušení musí zřizovatel rozhodovat o umístění a užití svého majetku, se kterým rušená organizace hospodařila a ke dni ukončení existence PO převezme její práva a závazky včetně výsledku hospodaření. Kladný výsledek hospodaření se může stát součástí rozpočtových příjmů, případně může být zdrojem některého z peněžních fondů obce (kraje). Záporný výsledek musí být vyrovnán buď příspěvkem na činnost PO, nebo použitím některého z fondů. Pokud by byla PO přeměněna na jinou formu právnické osoby je i zde zapotřebí nejprve PO zrušit a jiným postupem založit jinou právnickou osobu.

Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací

Důležitým rámcem, který vymezuje vztah PO ke svému zřizovateli, je zákon o rozpočtových pravidlech a zákon č. 477/2008 Sb., kterým se mění zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento vztah je konkretizován dalšími pravidly stanovenými zřizovatelem. Těsnost vztahu je zpravidla dána tím, jaká je finanční závislost PO na svém zřizovateli. Povinností PO zřízené krajem je řídit se „Zásadami vztahů orgánů kraje k PO, které byly zřízeny krajem nebo byly na kraj převedeny zvláštním zákonem.“[35] Tyto zásady jsou schváleny radou kraje, který také vydává metodický pokyn k těmto zásadám.

Vzájemný vztah mezi zřizovatelem a PO, jakož i rozsah povinností obou stran je ovlivněn zejména tím, že:

- PO je samostatnou právnickou osobou a účetní jednotkou,
- je jí svěřen majetek ve vlastnictví zřizovatele (včetně majetku získaného vlastní činností),
- o svěřeném majetku PO účtuje, provádí účetní odpisy (odpisový plán schvaluje zřizovatel),
- PO může uzavírat smlouvy o úvěru či půjčce jen po písemném souhlasu zřizovatele,
- PO není oprávněna nakupovat cenné papíry,
- PO hospodáří podle svého rozpočtu a v závislosti na podmínkách stanovených zákonem č. 250/2000 Sb. a podle pokynů zřizovatele,
- zřizovatel poskytuje PO příspěvek na provoz, může jí uložit odvod do svého rozpočtu, schvaluje hospodářský výsledek a přiděly do fondů, jakož i jejich použití.[3]

Lze dovodit⁸, že zastupitelstvu ÚSC je vyhrazeno pouze rozhodnutí o zřízení, zrušení, sloučení, splynutí PO a o zřizovací listině (případně jejich změnách) a všechny ostatní nutné úkoly zřizovatele vykonává rada (kraje, obce).

Radě kraje je vyhrazeno:

- vykonávat zakladatelské a zřizovatelské funkce ve vztahu k PO, které byly zřízeny nebo založeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem,
- jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn,
- pravidelně jedenkrát ročně projednávat zprávu o činnosti PO, o plnění jejich úkolů, pro které byly zřízeny, a přijímat příslušná opatření k nápravě.⁹

Další úkoly vykonávané radou kraje či jinými orgány si stanoví zřizovatel (kraj) ve svém metodickém pokynu zásad.

PO se „svobodně“ rozhoduje pouze v rámci zmocnění, které ji poskytne zřizovatel. PO je zakázáno zřizovat či zakládat právnické osoby a mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání. S každým důležitým rozhodnutím, které se přímo netýká běžného provozu PO, je zapotřebí souhlasu zřizovatele.

---

⁸ Dle výkladu zákonů č. 128/2000 Sb., o obcích a č. 129/2000 Sb., o krajích .

⁹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) § 59

Orgány příspěvkové organizace

Statutární orgán

Podle ustanovení § 27 odst. 2 d) zákona o rozpočtových pravidlech, upravující náležitosti zřizovací listiny, je uvedena možnost existence více statutárních orgánů PO. Ač to není zákonem předepsáno, obvykle bývá jako statutární orgán označena jedna osoba – ředitel/ka či jinak označený vedoucí PO. S ohledem na odpovědnost za hospodaření s prostředky a s majetkem obce je výhodnější, je-li statutárním orgánem jedna osoba, než pokud by jím byl kolektivní orgán.[3] Jmenováním a odvoláním statutárního orgánu PO zřízeného krajem je zákonem č. 129/2000 Sb. pověřena rada kraje. Žádným zákonem však není předepsáno, který orgán obce o jmenování do funkce rozhoduje, proto je toto určení zcela na vůli obce.

Statutární orgán vzniká na základě rozhodnutí o jmenování. Je k tomu zapotřebí písemné prohlášení, z něhož plyne souhlas zapisované fyzické osoby se zápisem do obchodního rejstříku, které se dokládá čestným prohlášením této osoby. Jmenováním do funkce ředitele PO je uzavřen pracovní poměr k PO. Odvoláním z funkce není tento poměr ukončen, ředitel je stále zaměstnancem PO a pro další postup platí vše, co je předepsáno zákoníkem práce.

Protože se v této práci zabýváme PO, která poskytuje vzdělávání, uvedeme si důležité předpoklady ředitele takovéto organizace. Ředitele školy a školského zařízení upravuje školský zákon v části patnácté, která je věnována všeobecně všem školám a školským zařízením. Ředitelem školy může být jmenována osoba, která splňuje předpoklady pro výkon této funkce. Tyto předpoklady jsou uvedeny již v části věnované ŠPO, která toto také musí splňovat. Ředitel školy PO dle školského zákona (tedy i ředitel ŠPO) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání. Jako svůj poradní orgán zřizuje pedagogickou radu, se kterou projednává vše potřebné týkající se vzdělávací činnosti školy. Tuto pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy. Ředitel školy zřízené ÚSC stanoví organizaci a podmínky provozu školy, odpovídá za použití finančních prostředků z rozpočtů. Další kompetence ředitele jsou uvedeny ve školském zákoně.

Další orgány příspěvkových organizací

Podle zákona PO nezřizuje, kromě statutárního orgánu, jiný orgán. PO poskytující vzdělávání nevytváří ani radu, jako tomu je u ŠPO.

3 Financování a hospodaření školských zařízení

Naplnění poslání neziskové organizace vyžaduje finanční zdroje, a proto je důležité vytvářet strategii vedoucí k dlouhodobému zajištění finančními zdroji. Nezbytný je vícezdrojový charakter financování neziskové organizace. Jde tedy o kombinaci veřejného financování s financováním z neveřejných zdrojů. Každá nezisková organizace by měla usilovat o optimální kombinaci dosažitelných finančních zdrojů. Veřejné financování zabezpečují instituce státní správy a samosprávy. Jedná se o financování z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky. Ty jsou garancí větší části jejich každoročních příjmů bez rozdílů zřizovatele. Neziskové organizace se ovšem nesoustředí pouze na dotace. Možnosti veřejných zdrojů jsou širší a zahrnují např.:

- zdroje související se zadáním veřejné zakázky,
- zdroje vyplývající ze smluv o poskytování služeb,
- zdroje poskytované na základě zákona (týká se církevních organizací, *veřejných a soukromých škol*).

Finance z neveřejných zdrojů jsou poskytovány zřizovatelem, individuálními dárci, nadacemi, příspěvky či příjmy z vlastní činnosti, úplaty za vzdělávání.[2] Veřejné finanční prostředky lze rozčlenit na ty, které zajišťuje stát (MŠMT) – neinvestiční výdaje (tzv. přímé náklady na vzdělávání) a ty, které jsou zajišťovány krajem - investiční výdaje (provozní výdaje).

Ačkoliv jsou školské služby v některých soukromých a církevních školách a některé služby v oblasti vzdělávání ve školách státních a školách ÚSC poskytovány za úplatu, jsou hlavním zdrojem ekonomického zabezpečení finanční prostředky poskytované z veřejných rozpočtů.

Z rozpočtu MŠMT jsou financovány jednotlivé školské úseky. Největší objem finančních prostředků směřuje do oblasti regionálního školství. V rámci **regionálního školství** jsou poskytovány finanční prostředky na:

- tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji,
- neinvestiční prostředky soukromému a církevnímu školství,
- financování přímo řízených organizací.[29]

3.1 Finanční hospodaření příspěvkové organizace a školské právnické osoby

PO hospodaří s peněžními prostředky:

- ze státního rozpočtu,
- získanými vlastní činností,
- přijatými z rozpočtu svého zřizovatele,
- svých fondů,
- z přijatých peněžitých darů od fyzických či právnických osob,
- poskytnutými z Národního fondu či Evropské unie.[7]

Mezi příjmy ŠPO, se kterými hospodaří, patří finanční prostředky:

- ze státního rozpočtu,
- z rozpočtu zřizovatele,
- z hlavní a doplňkové činnosti,
- jako úplata za vzdělávání a školské služby,
- získané z majetku ve vlastnictví ŠPO,
- poskytnutých darů a dědictví.[15]

Analýza a srovnání jednotlivých finančních prostředků pro ŠPO (soukromého zřizovatele) a PO v oblasti školství je provedeno v rámci této kapitoly dále.

Hospodaření příspěvkových organizací s majetkem

Obce a kraje předávají PO majetek k hospodaření a vymezí současně taková majetková práva, jež jim umožní, aby se svěřeným majetkem mohly plnit hlavní účel, k němuž byly zřízeny (vzdělání). Tento majetek, označovaný jako „svěřený“ musí být povinně vymezen ve zřizovací listině. Všechny majetek předaný PO, při jejím vzniku či v průběhu existence k hospodaření však nadále zůstává majetkem zřizovatele. Pokud je majetek předán PO v průběhu existence, musí být zřizovatelem vydán předávací protokol, který schválí svým podpisem statutární orgán zřizovatele a statutární orgán PO. Stejně se postupuje i u vyjmutí majetku ze správy PO. Se svěřeným majetkem je PO povinna zacházet hospodárně, chránit před poškozením a odpovídá za škodu na tomto majetku způsobenou. PO je zmocněna majetek nabývat pro svého zřizovatele a to po dobu své existence. Obecná konstrukce tohoto nabytí je taková, že vlastníkem majetku se stává výhradně zřizovatel, a to i když konkrétní právní úkon, jímž je vlastnictví nabyto (např. smlouvou), činí samotná PO. Rozhodnutí o tom,

zda bude PO hospodařit pouze se svěřeným majetkem nebo bude moci některý majetek nabýt i do svého vlastnictví je na zřizovateli. Výjimka ze zásady je stanovena v § 27 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech. V rámci tohoto ustanovení se říká, že PO může nabýt do svého vlastnictví pouze **majetek potřebný k výkonu činnosti**, pro kterou byla zřízena, a to:

- a) bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- b) darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- c) děděním s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- d) jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.[16]

Mimořádné zacházení s majetkem (prodej, pronajmutí, výpůjčka) musí být schváleno zřizovatelem a lze jej provést, jen pokud nebude narušen výkon hlavního předmětu činnosti.

Hospodaření školské právnické osoby s majetkem

Vztah ŠPO k majetku je upraven v §140 školského zákona tak, že ke své činnosti užívá vlastní majetek a majetek vypůjčený nebo pronajatý od zřizovatele nebo jiné osoby (státu, obce, kraje, soukromá osoba), a to na základě standardních právních vztahů. O nakládání s majetkem u ŠPO zřízených soukromým zřizovatelem rozhoduje rada ŠPO, která zastupuje zřizovatele.

3.2 Financování regionálního školství

Pojmem „regionální školství“ (dále jen „RgŠ“) je označován souhrn právnických osob poskytujících dětem, žákům a studentům vzdělávání a školské služby ve smyslu školského zákona, s výjimkou škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti a zahraničních věcí. Je tvořeno subjekty poskytujícími vzdělávání a školské služby, které jsou zřízeny zejména ÚSC, MŠMT, registrovanými církvemi, nebo jinými fyzickými či právními osobami. Svým rozsahem představuje jeden z nejvýznamnějších segmentů veřejného sektoru poskytujících vzdělávání. Tomu pak odpovídá poměrně vysoká náročnost na zdroje jeho financování. Hlavní podíl finančních prostředků do oblasti RgŠ plynou ze státního rozpočtu a dále pak z rozpočtů krajů a obcí.[26]

Podmínkou pro přidělení dotace ze státního rozpočtu je uvedení školy nebo školského zařízení do rejstříku škol. Financování škol a školských zařízení ze státních rozpočtů je upraveno především v § 160 - 163 školského zákona. V rámci těchto ustanovení

- a) jsou věcně definovány tzv. „**přímé**“ **výdaje na vzdělávání**,

b) je stanoven **normativní způsob poskytování finančních prostředků**, jako základní systémový nástroj financování,

c) je doplněn výše uvedený základní normativní systém financování ze státního rozpočtu ještě o financování RgŠ ministerstvem vyhlašovanými rozvojovými programy.

Přímé neinvestiční výdaje na vzdělávání

Těmito výdaji se rozumí finanční prostředky státního rozpočtu poskytované školám a školským zařízením. Jsou vymezeny v § 160 odst. 1 školského zákona. U škol zřizovaných ÚSC či MŠMT jsou to:

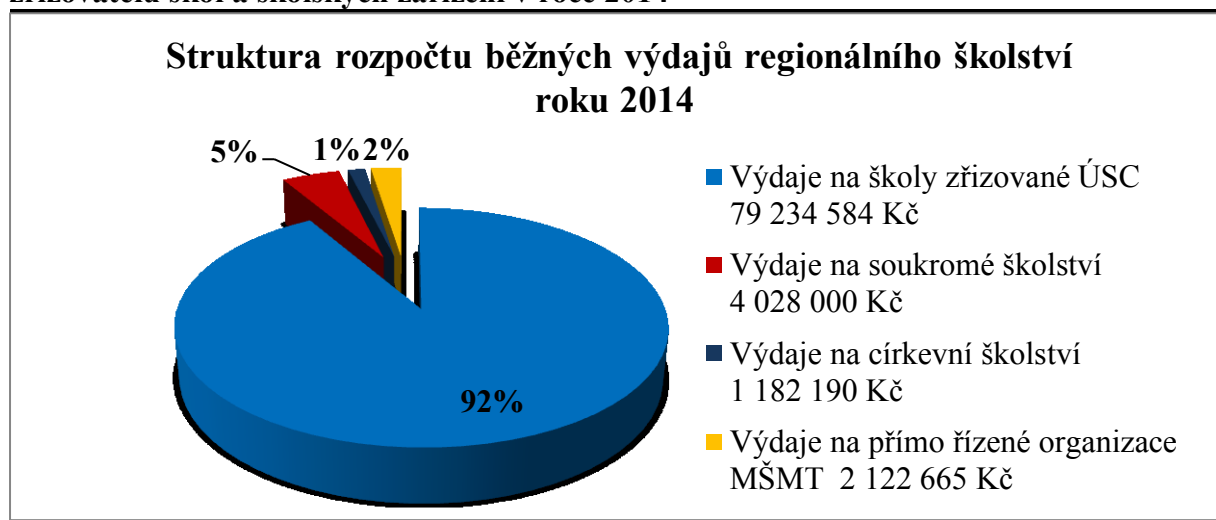
- platy, náhrady platů (příp. mzdy a náhrady mezd), odstupné atd.,
- odvody sociálního a zdravotního pojistného, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb,
- ONIV (ostatní neinvestiční náklady) - ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, dále výdaje na učební pomůcky, školní potřeby, na další vzdělávání pedagogických pracovníků a rovněž výdaje na úhradu dalších služeb souvisejících s výukou dětí.

U církevních škol a školských zařízení jsou tyto „přímé“ výdaje na vzdělávání rozšířeny o další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol a školských zařízení a o některé investiční výdaje (v oblasti učebních pomůcek). U státních škol a školských zařízení se finanční prostředky poskytují i na veškeré investiční výdaje.

Nevyčerpaná část těchto dotací se vrací zpět do státního rozpočtu prostřednictvím zřizovatele, kraje a dále MŠMT.

Finanční prostředky státního rozpočtu určené pro financování RgŠ (včetně škol a školských zařízení státních, soukromých a církevních) jsou každoročně tvořeny z více než 65 % schváleného rozpočtu MŠMT.[31] Podíl jednotlivých segmentů RgŠ podle principu financování a podle zřizovatele na celkových výdajích RgŠ je naznačen v následujícím obrázku.

Obr. 3.1 Přímé výdaje na vzdělávání RgŠ podle principu financování a podle zřizovatelů škol a školských zařízení v roce 2014

Zdroj: [31], vlastní zpracování

Normativní způsob poskytování finančních prostředků

Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou poskytovány podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení pro příslušný rok. Školy uvádí jejich počet v zahajovacích výkazech pro příslušný školní rok. Jejich počet nesmí překročit nejvyšší povolený limit, který je uveden ve školském rejstříku. V této souvislosti jsou MŠMT a krajským úřadům definovány kompetence při stanovení normativů. Jednak zmocňuje MŠMT stanovit **republikové normativy**, jednak zmocňuje krajské úřady stanovit **krajské normativy**. Z pohledu školského zákona nelze finanční prostředky státního rozpočtu alokovat do RgŠ jiným způsobem než *normativně (výkonově)* nebo *programově* (rozvojové programy vyhlášené ministerstvem).

3.2.1 Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky

MŠMT stanoví pro každý rok republikové normativy, které dle § 161 školského zákona představují průměrnou výši výdajů připadajících na vzdělávání pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie ve školách a školských zařízeních zřizovaných ÚSC. Výše republikových normativů je stanovena pro příslušný rok a detailní postup pro stanovení jejich výše vychází z materiálů MŠMT pod názvem „Principy rozpisu rozpočtu a rozpis rozpočtu přímých výdajů Regionálních škol územních samosprávných celků“. Výší výdajů se zde rozumí celková výše neinvestičních výdajů, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu

dle § 160 odst. 1 písm. c) a d) školského zákona, členěných na mzdové prostředky, s nimi spojenými odvody a na ONIV, viz výše. Součástí normativů je také stanovení limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1 000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

V rámci těchto normativů je stanoveno pět základních kategorií podle poskytovaného vzdělávání:

1. dítě v předškolním vzdělávání (tzn. **kategorie 3-5 let**),
2. žák plnící povinnou školní docházku (tzn. **kategorie 6-14 let**),
3. žák v denní formě středního vzdělávání, vč. žáků nástavbového studia v denní formě vzdělávání (tzn. **kategorie 15-18 let**),
4. student denní formy vyššího odborného vzdělávání (tzn. **kategorie 19-21 let**),
5. počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV¹⁰) pro děti a mládež (tzn. **kategorie 3-18 let v KZÚV**).

Vývoj průměrné výše neinvestičních výdajů na vzdělání pro jednotku výkonu (dítě, žáka atd.) v období let 2011 – 2015 je naznačen v Tab. 3.1. Z tabulky je patrné, že největší část neinvestičních výdajů je vyplácená na jednoho žáka střední školy.

Tab. 3.1 Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC

Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC					
Věková kategorie	Neinvestiční výdaje v Kč/žáka				
	2011	2012	2013	2014	2015
3 - 5 let	36 136	38 833	38 833	39 235	39 235
6 - 14 let	46 110	49 825	49 825	50 423	50 423
15 - 18 let	53 538	57 718	57 718	58 313	58 313
19 - 21 let	45 919	49 245	49 245	49 755	49 755
CELKEM	181 703	195 621	195 621	197 726	197 726

Zdroj: stránky MŠMT, vlastní zpracování

Jak naznačuje níže uváděná Tab. 3.2, každoročně dochází k poklesu počtu nově přijatých žáků *středních škol*. Velkou roli zde sehrává především demografický vývoj. Z Tab. 3.1 je však patrné, že s poklesem žáků nedochází ke snížení neinvestičních výdajů na žáka, ba právě naopak. Ke zvýšení neinvestičních výdajů v jednotlivých letech docházelo především z důvodu zvýšení normativů na mzdové prostředky pedagogů.

¹⁰ KZÚV = krajská zařízení ústavní výchovy

Tab. 3.2 Roční počet přijatých žáků středních škol v ČR

Počet ročně přijatých žáků středních škol v ČR					
Zřizovatel	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Veřejný sektor	129 490	118 346	110 363	104 006	102 342
Soukromý sektor	22 629	18 645	16 212	15 536	15 702
Církev	1 778	1 883	1 878	2 041	2 009
Celkem	153 897	138 874	128 453	121 583	120 053

Zdroj: [33], vlastní zpracování

Republikové normativy slouží pouze pro rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých krajů. Pro rozpis těchto rozpočtových zdrojů z rozpočtů krajů do rozpočtů jednotlivých právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení pak slouží krajské normativy, jejichž stanovení a použití je v rukou krajských úřadů. Republikové normativy lze chápat jako pomocné kritérium, díky kterému se rozepisují a rozdělují finanční prostředky na přímé vzdělávací výdaje. Soustava republikových normativů má pro konkrétní školu či školské zařízení jen informační charakter, jelikož je určena k rozpisu finančních prostředků pro kraje. Krajům jsou příslušné finanční prostředky na základě republikových normativů rozepisovány shodným způsobem, bez možností zohlednění jakýchkoliv krajských specifíků. Členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení apod., je stanoveno vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky přidělené do rozpočtu kraje prostřednictvím republikových normativů, jsou krajským úřadem přidělovány jednotlivým krajským a obecním školám.

3.2.2 Krajské normativy škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC

Prostřednictvím krajských normativů provádí krajský úřad rozpis prostředků obdržených z MŠMT na jednotlivé školy a školská zařízení. Jsou stanoveny jako výše přímých výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok. Jednotkou výkonu se rozumí jedno dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný, lůžko, třída, studijní skupina, oddělení nebo jiná jednotka stanovená zvláštním právním předpisem. Součástí těchto normativů jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků či studentů. Postup pro stanovení krajských normativů je upraven vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. Podle této směrnice postupují krajské úřady při rozpisu a poskytování přímých výdajů školám a školským zařízením zřizovaným ÚSC.

Směrnice stanovuje závazné zásady pro rozpis rozpočtu krajskými úřady. Ministerstvo v rámci této vyhlášky stanovuje členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení, jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy, vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu, ukazatele pro výpočet minimální úrovně krajských normativů a zásady pro jejich zvýšení a jejich zveřejnění. Krajské úřady musí plnit povinnost vytváření rezervy, a to ve výši nejméně 1 % a nejvíce 2,5 % celkového objemu finančních prostředků republikových normativů.

Na základě skutečného počtu dětí, žáků a dalších jednotek výkonu je krajským úřadem prostřednictvím krajských normativů stanoven rozpočet konkrétní školy či školského zařízení na kalendářní rok. Kromě normativního způsobu financování můžou být krajským úřadem poskytnuty finanční prostředky tzv. mimonormativně a to z vytvořené rezervy v případech, kdy nejsou zohledněny všechny specifické aspekty vzdělávání v konkrétní škole nebo školském zařízení či v konkrétní oblasti vzdělávání. Úkolem MŠMT je dohled na to, aby postup při stanovení krajských normativů a při rozpisu finančních prostředků byl v souladu s právními předpisy. Do konkrétního procesu přerozdělování finančních prostředků krajskými úřady jednotlivým organizacím však MŠMT nijak nezasahuje.

Jelikož je práce věnována především středoškolskému vzdělávání, je nutné zdůraznit a vyjádřit jednotku výkonu střední školy, školního stravování a domovu mládeže, které jsou školami provozovány.

Jednotkou výkonu školního stravování ve středoškolských jídelnách – je jeden stravovaný, který se zároveň nevzdělává v mateřské ani v základní škole, pro něhož je v rámci školního stravování ve školní jídelně poskytován oběd. Jednotkou výkonu je ubytovaný v domově mládeže, který se zároveň vzdělává ve střední škole. Jednotkou výkonu střední školy je žák v *oboru vzdělání* ve střední škole v denní formě vzdělávání. [29] Z toho je patrné, že v oblasti středního vzdělávání se stanovuje normativ přímo pro každý konkrétní obor vzdělání.

V Tab. 3.3 je zachycena výše prostředků poskytnutých prostřednictvím krajských normativů Moravskoslezského kraje na dva maturitní obory, které jsou mimo jiné vyučované na Střední průmyslové škole elektrotechniky a informatiky, jejíž analýza hospodaření je provedena ve čtvrté kapitole práce. Hodnota výdajů na žáka má rostoucí charakter, ale oproti průměru výdajů za ČR, je Moravskoslezským krajem (dále jen MSK) poskytována nižší než průměrná částka. To je však v kompetenci MSK.

Tab. 3.3 Krajské normativy neinvestičních výdajů vybraného oboru středního vzdělávání na žáka

Krajské normativy neinvestičních výdajů vybraného oboru středního vzdělávání na žáka/rok - v Kč						
Název oboru vzdělání	2012		2013		2014	
	MSK	Průměr za ČR	MSK	Průměr za ČR	MSK	Průměr za ČR
Informační technologie	31 484	30 744	32 703	32 877	33 031	34 841
Elektrotechnika	32 147	32 116	33 389	34 231	33 723	34 841

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.3 Příspěvek na školství

U škol zřízených krajem či obcí je příspěvek na provoz poskytován zřizovatelem. Podle školského zákona náleží školám zřizovaným obcemi příspěvek na školství ze státního rozpočtu. Příspěvek na školství je uvolňovaný Ministerstvem financí a je určen na *částecnou úhradu provozních výdajů* škol zřizovaných obcemi, dobrovolnými svazky obcí a hl. m. Prahou. Je tedy určen k úhradě nákladů, které souvisejí s hlavní činností, včetně nákladů neinvestiční povahy na opravy a údržbu dlouhodobého majetku ve správě organizací. Obcí nebo svazkem obcí jsou dotace stanovené zákonem o státním rozpočtu přidělovány právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje. Objem dotace pro příslušný rok je stanoven jako součin propočtového ukazatele na žáka a počtu žáků školy.

Zdrojem tohoto příspěvku pro školy veřejných zřizovatelů (obcí, krajů) je tedy státní rozpočet, financovaný daněmi poplatníků, i těch, které „státní“ školu nenavštěvují.

Školy církevní a soukromé, jejichž zřizovateli jsou nestátní subjekty, však na tento příspěvek nárok nemají. Něco málo příspěvků na provoz získávají v rámci normativního financování.

3.2.4 Finanční prostředky od zřizovatelů

Školám a školským zařízením poskytují finanční prostředky také jejich zřizovatelé. Tyto prostředky nejsou výdaji státního rozpočtu. Pokud je zřizovatelem obec či kraj, financuje školu ze svého rozpočtu a to se řídí zákonem o rozpočtových pravidlech. Jsou to především

investiční výdaje spojené s provozem školy nebo školského zařízení. Zřizovatel soukromé školy poskytuje finanční prostředky, tvořící podstatnou část celkových příjmů školy.

3.2.5 Normativní financování soukromého školství

Financování soukromého školství (tedy i ŠPO zřízené fyzickou nebo právnickou osobou) se na základě § 160 odst. 4 školského zákona řídí zvláštním právním předpisem, a to zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o poskytování dotací soukromým školám). Je v něm upraven způsob, podmínky i výše dotací poskytovaných ze státního rozpočtu soukromým školám a školským zařízením. Dle tohoto zákona jsou dotace ze státního rozpočtu poskytovány právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, které nejsou zřizovány státem, ÚSC, či registrovanou církví, jen pokud uzavřou smlouvu s krajským úřadem. Dotace jsou určeny na financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním a na financování běžných provozních neinvestičních výdajů. Tyto prostředky jsou přidělovány na základě smlouvy uzavřené s krajským úřadem na příslušný školní rok. Soukromé školy musí každý rok žádat krajský úřad o poskytnutí dotace na příští rok. Zákonem o poskytování dotací soukromým školám jsou uvedeny povinné náležitosti obsahu žádosti. Ve smlouvě o poskytnutí dotace jsou uváděny zejména činnosti, na které se dotace poskytuje, jejich rozsah, počet dětí, žáků nebo studentů ve školním roce, na který se dotace poskytuje a výše dotace stanovená procentním podílem.

Dotace jsou právnickým osobám stanoveny procentním podílem z normativu jako ročního objemu neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě, žáka nebo studenta ve srovnatelné školské službě či školském zařízení zřízeném ÚSC. Výše procentního podílu z normativu je dle zákona o poskytování dotací soukromým školám stanovena pro:

- a) střední školy poskytující střední vzdělání, školy uskutečňující vzdělávací programy pro žáky se zdravotním postižením a základní školy speciální – 80 %,
- b) ostatní střední školy a vyšší odborné školy – 60 %,
- c) základní školy – 60 %,
- d) mateřské školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje obec nebo svazek obcí – 60 %.[48]

Takto stanovený procentní podíl se může dále ještě zvýšit, a to pokud se zaměříme jen na středoškolské vzdělávání:

- u středních škol poskytujících střední vzdělání, které uskutečňují vzdělávací programy pro žáky a studenty se zdravotním postižením, středisek praktického vyučování při poskytování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů těchto škol na 100 %,
- u ostatních středních škol v odrážce výše neuvedených středisek praktického vyučování při poskytování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů těchto škol a vyšších odborných škol na 90 %. [41]

K navýšení procentního podílu může dojít, jen pokud školy splňují podmínky dle zákona o poskytování dotací soukromým školám. Tyto právnické osoby jsou obecně prospěšnou společností, ŠPO nebo mají jinou právní formu a

- jsou příjemci dotace,
- jejich poslední výsledky hodnocení České školní inspekce jsou alespoň průměrné,
- zavážou se k vynaložení celého svého zisku za příslušný kalendářní rok na vzdělávání a školské služby.

MŠMT je povinno stanovit normativy pro školy a školská zařízení, která nejsou zřizována státem, ÚSC ani registrovanou církví nebo náboženskou společností vždy do konce ledna příslušného roku a zveřejnit je ve Věstníku. Tyto normativy jsou stanoveny jako roční objem neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě, žáka nebo studenta ve srovnatelném oboru vzdělání a formě vzdělávání ve škole nebo *ve srovnatelné školské službě ve školském zařízení zřizovaném krajem, obcí nebo ministerstvem*. Na rozdíl od republikových normativů se v tomto případě jedná o normativy „oborové“, tj. normativy na jednotlivé obory vzdělání a na jednotlivé druhy školských služeb. Svoji strukturou tak tyto normativy korespondují s „oborovou“ strukturou krajských normativů.

Základním hlediskem pro stanovení normativů pro soukromé školství je hledisko „srovnatelnosti“ těchto normativů s předpokládanými **skutečnými** neinvestičními výdaji na jednoho žáka ve srovnatelném oboru vzdělání, školském zařízení či ve srovnatelné škole zřizované státem, či ÚSC v daném roce. V tomto smyslu musí normativy pro soukromé školství obsahovat vedle tzv. „přímých“ výdajů, které jsou zajišťovány pro krajské školství

MŠMT, výdaje „provozní“, které pro krajské školy a školská zařízení zajišťují ze svého rozpočtu jednotlivé kraje ve své samostatné působnosti.

V oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání je normativ stanoven přímo pro každý konkrétní obor vzdělání. Pokud by v průběhu kalendářního roku byly v soukromých školách realizovány nové obory vzdělání, či by byly akreditovány nové vzdělávací programy, pro které by nebyly stanoveny normativy, řeší se to vydáním tzv. „dodatku“ k normativům soukromých škol. Přehled normativů neinvestičních výdajů pro školy a školská zařízení, která nezřizuje stát, kraj, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev, vydává MŠMT pod názvem „Normativy neinvestičních výdajů regionálního školství pro účely poskytování dotací soukromému školství“.

V následující tabulce 3.4 jsou uvedeny částky neinvestičních výdajů na žáka soukromé školy pro vybrané obory. Tyto vybrané obory jsou, mimo jiných, vyučovány na Střední odborné škole Třineckých železáren, která je analyzována ve čtvrté kapitole diplomové práce. Tyto částky jsou ve výši 100 % normativu, ze kterých se stanoví daný procentní podíl dle zákona o poskytování dotací soukromým školám, který je škole opravdu na žáka vyplacen.

Tab. 3.4 Normativy neinvestičních výdajů na žáka vybraných oborů soukromých středních škol

Normativy neinvestičních výdajů pro vybrané obory soukromých středních škol					
Název oboru vzdělání	Neinvestiční výdaje na žáka pro celý rok ve výši 100 %				
	2011	2 012	2013	2014	2015
Elektrotechnika	49 102 Kč	51 586 Kč	51 586 Kč	51 753 Kč	51 753 Kč
Hutník operátor	31 767 Kč	33 257 Kč	33 257 Kč	33 579 Kč	33 579 Kč
Mechanik seřizovač	32 382 Kč	33 903 Kč	33 903 Kč	34 231 Kč	34 231 Kč
Hutník	34 691 Kč	35 852 Kč	35 852 Kč	36 126 Kč	36 126 Kč
Obráběč kovů	32 853 Kč	33 928 Kč	33 928 Kč	34 182 Kč	34 182 Kč
Kuchař - číšník	28 146 Kč	29 144 Kč	29 144 Kč	29 380 Kč	29 380 Kč

Zdroj: [28], vlastní zpracování

V Tab. 3.5 je provedeno srovnání poskytnutých neinvestičních dotací na žáka školy zřízené ÚSC a soukromé ŠPO v témže oboru vzdělávání. Pro srovnání byl vybrán maturitní obor - elektrotechnika, který je vyučován na obou dále analyzovaných školách. Výsledkem tohoto srovnání je rozdíl, o který je výše přímých výdajů na žáka soukromé školy nižší než výše těchto výdajů na žáka školy zřízené ÚSC. Pro stanovení výše přímých výdajů na žáka

oboru elektrotechnika soukromé střední školy bereme v úvahu základní nezvýšený 60 % podíl na normativu, dle zákona o poskytování dotací soukromým školám.

Tab. 3.5. Srovnání přímých výdajů na žáka oboru elektrotechnika

Srovnání přímých výdajů MŠMT na žáka oboru <i>elektrotechnika</i> soukromé školy a školy zřízené ÚSC				
	2011	2012	2013	2014
Soukromá střední škola	29 461 Kč	29 461 Kč	30 952 Kč	31 052 Kč
Střední škola zřízená ÚSC	32 147 Kč	32 147 Kč	33 389 Kč	33 723 Kč
Rozdíl	- 2 686 Kč	- 2 686 Kč	- 2 437 Kč	- 2 671 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.6 Změna pravidel financování soukromých škol

Jelikož jsou normativy stanoveny krajskými úřady, v jednotlivých krajích se od sebe liší. V některých krajích jsou státní či veřejné školy financovány státem nižším finančním příspěvkem než školy soukromé, a proto není divu, že soukromých škol všech typů u nás v poslední době stále přibývá. Z tohoto důvodu došlo k rozhodnutí vlády provést novelu zákona o poskytování dotací soukromým školám. Tímto návrhem hodlá ministerstvo nestátním školám odejmout neinvestiční dotace na provoz a ponechat financování provozu škol výhradně na zřizovateli.

MŠMT předložilo počátkem července roku 2014 návrh a plánovaná novela by měla vzejít v platnost od 1. září 2015. Podle ministerstva školství je *cílem sjednocení podmínek pro všechny typy škol*. Dle MŠMT by se nejednalo o snížení dotací na platy, ale o provozní úsporu více než 400 miliónů korun ročně, kterou by mohlo získat. Státem jsou ročně financovány soukromé a církevní školy zhruba čtyřmi miliardami korun. Převážná většina (asi 90 %) této částky jde na platy pedagogů, zbylých deset procent tvoří provozní dotace, které by touto novelou byly odbourány. Provozní dotace by měly nadále dostávat soukromé školy, které navštěvují handicapované děti. Dle vyjádření ministra školství provozní náklady nejsou hrazeny ani státním školám, u nichž to spadá do kompetence zřizovatelů, tedy obcí, nebo krajů. To však není zcela pravdou, jelikož obce či kraje tyto prostředky získávají z příspěvků ze státního rozpočtu. Proto se tento návrh Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska nelíbí. V rámci svého vyjádření a připomínek uvádí, že nesouhlasí s tím, aby občan byl ekonomicky trestán za to, že si svobodnou volbou dle Ústavy vybral jinou školu, než obecní či krajskou. Proto nemůžeme souhlasit s návrhem na změnu financování soukromých škol od roku 2015 krácením dotací formou odebrání dotací na provoz.[37] Sdružení soukromých škol

Čech, Moravy a Slezska se také opírá o údaje OECD, podle kterých jsou náklady na žáka z veřejných rozpočtů v soukromých školách o 37 % nižší než ve státních školách.

Pro soukromé školy by to znamenalo pokles výše dotace přepočtené na jednoho žáka ročně v průměru o:

- 6 000 Kč - Základní škola,
- 5 000 Kč – Gymnázium,
- 12 000 – 14 000 Kč - Odborné školy a učiliště.

Nejvíce by byly postiženy odborné a učňovské školy. Právě tento typ škol mezi soukromými školami v České republice převažuje.[17]

Zavedením navrhované novely by pravděpodobně docházelo k růstu školného na soukromých školách, což by pro mnohé školy bylo likvidační. Připravovaná změna financování by způsobila to, že rodiče, kteří pro své dítě zvolí vzdělávání v soukromé škole, by byli nuceni na rozdíl od všech ostatních platit mnohem více. Na mnoha soukromých učilištích se žádné školné nevybírání, protože by na ně rodiče neměli. Pokud by to vedlo až k tomu, že rodiče své dítě raději dají do státní školy, aby neplatili tak vysoké školné, došlo by k opačnému efektu, nežli si ministerstvo představuje. Náklady státu by tím naopak vzrostly. Představa, že omezení soukromých škol je krok prospěšný pro státní rozpočet, je tedy velmi pravděpodobně mylná, zvláště pokud tlak státu na soukromé školy dál poroste. Je tedy otázkou, zda tato připravovaná novela přinese užitek nebo naopak ztrátu a zda tento krok není vůči soukromým školám diskriminační. Jelikož drtivá většina soukromých škol nepodniká a naopak se snaží o získání navýšené dotace, jejíž podmínkou je reinvestování zisku zpět do vzdělání. Z tohoto pohledu je postavení škol všech zřizovatelů rovnocenné.

3.3 Alternativní finanční toky škol a školských zařízení

Kromě finančních zdrojů získaných dle normativních rozpisů získává škola prostředky pomocí vlastní iniciativy i z jiných zdrojů, kterými jsou.:

- dar poskytnutý dárce pro účel, který je dárce vymezen v darovací listině,
- účelová investiční a neinvestiční dotace, získaná na základě žádosti příslušné organizace,
- doplňková a jiná činnost,
- programy vyhlašované MŠMT,
- prostředky programů EU,
- prostředky ve vlastních fondech.

3.3.1 Příjmy z vlastní činnosti

Mezi finanční prostředky, které organizace získá vlastní činností, lze řadit nejen úplatu za služby, které provádí v rámci své činnosti, ale také výnosy v souvislosti se smluvními vztahy. V rámci vlastní činnosti může organizace získat finanční prostředky prostřednictvím dotací či příspěvků jiných právnických osob, např. nadací, nadačních fondů.[16] Mezi příjmy z vlastní činnosti lze zařadit i školné především na některých soukromých školách. Pod pojmem školné se rozumí prostředky poskytnuté soukromé škole žákem či jeho zákonným zástupcem na základě dohody, ve které jsou často uvedeny podmínky využití těchto prostředků.[21]

3.3.2 Doplnková (jiná) činnost

Školy mohou vedle své hlavní činnosti provozovat také činnost doplňkovou. O doplňkové činnosti rozhoduje zřizovatel ve zřizovací listině, v níž stanoví podmínky provozování. Důležitým předpokladem je, že doplňková činnost:

- a) navazuje na hlavní účel školy,
- b) je zřizovatelem povolena,
- c) nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace,
- d) sleduje se odděleně.

Takto vykonávaná činnost musí být v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Doplňkovou činností škol mohou být např. stravování pro veřejnost, ubytovací služby, pronájem prostor (učebny, tělocvična, hřiště).

V souladu s ustanovením § 135 školského zákona může **ŠPO** vedle své hlavní činnosti, pro niž byla zřízena, provozovat i doplňkovou (převážně podnikatelskou) činnost, a to za podmínky neomezení vlastní hlavní činnosti, k jejímuž zkvalitnění svými výnosy doplňková činnost přispívá. Ustanovením jsou vymezeny zásady, za nichž je možno doplňkovou činnost provádět.

Základním právním předpisem upravujícím doplňkovou činnost **PO** je zákon o rozpočtových pravidlech. Dle ustanovení § 27 zákona o rozpočtových pravidlech doplňková činnost PO navazuje na hlavní účel, kterou ji zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace.

Doplňková činnost nesmí být financována z prostředků státního rozpočtu. Pokud by výsledkem hospodaření doplňkové činnosti byla ztráta, je povinností ŠPO či PO tuto ztrátu vypořádat či přijmout opatření k ukončení této činnosti. Naopak příjmy z této činnosti podléhají zdanění dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dosažený disponibilní zisk z doplňkové činnosti použije organizace ke zkvalitnění své hlavní činnosti, pokud není zřizovatelem stanoveno jinak.

3.3.3 Finanční prostředky z peněžních fondů

Peněžní fondy školských právnických osob

ŠPO má volnější postavení v hospodaření s fondy, než mají PO. Nejsou stanovena striktní pravidla pro jejich doplňování. Jsou pouze dva povinné fondy – rezervní a investiční.

ŠPO vždy vytváří tyto peněžní fondy:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond kulturních a sociálních potřeb (jen pokud je zřízena ministerstvem nebo ÚSC), u soukromého zřizovatele zpravidla, když se stane součástí kolektivní smlouvy.

Hospodaření s fondy ŠPO není školským zákonem podrobně řešeno, je zde uvedena pouze informace, že rezervní fond slouží přednostně k úhradě ztráty z hlavní činnosti z minulých let a dále k podpoře a zkvalitnění hlavní činnosti.[5]

Peněžní fondy příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace, poskytující vzdělávání či školské služby zřizované ÚSC, vytváří dle § 29 zákona o rozpočtových pravidlech tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond investic,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

Investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen „FKSP“) jsou vždy kryty aktivním peněžním bankovním účtem a jsou účelově určeny v rámci systému mimorozpočtových zdrojů. Zůstatky těchto fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku. Fondy výsledku hospodaření (rezervní fond a fond odměn) jsou tvořeny při rozdělování zlepšeného výsledku hospodaření PO schváleného zřizovatelem.[7]

Fond odměn

Je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření nejvýše do výše 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy v hlavní činnosti. Je určen na odměny zaměstnancům. Nelze do něj převádět prostředky z jiných fondů.[7]

FKSP

Tento fond je tvořen základním přidělem na vrub nákladů ve výši 1% (od roku 2011) z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů a mezd, včetně odměn. Dle ustanovení § 33 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům PO, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u PO, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo i právnickým osobám. Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s FKSP jsou stanoveny Ministerstvem financí vyhláškou č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 365/2010 Sb.,¹¹dle kterých další příjmy tvoří peněžní a jiné dary určené fondu, náhrada škody a pojistná plnění vztahující se k majetku pořízenému z fondu.

Rezervní fond

Je sestaven ze zlepšeného výsledku hospodaření (kdy skutečné výnosy jsou vyšší než provozní náklady) na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení účetního období, sníženého o případné převody do fondu odměn. Rezervní fond je organizací používán k

- úhradě své ztráty za předchozí léta,
- k dalšímu rozvoji organizace,
- k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady,
- k úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně,
- k posílení investičního fondu se souhlasem zřizovatele.[7]

---

¹¹ Vyhláška č. 365/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů

Investiční fond nebo fond reprodukce majetku

Je příspěvkovou organizací, stejně jako u školské právnické osoby, tvořen k financování svých investičních potřeb. Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít rovněž investiční úvěry nebo půjčky. Mezi jeho zdroje se řadí:

- odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- investiční dotace z rozpočtu zřizovatele a investiční příspěvky ze státních fondů,
- příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého majetku (se souhlasem zřizovatele),
- příjmy z prodeje majetku ve vlastnictví PO,
- peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů použitelné k investičním účelům,
- převody z jiného peněžního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Do investičního fondu může být zřizovatelem PO poskytnuta účelová investiční dotace na pořízení dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku nebo technické zhodnocení majetku, který jí byl předán k hospodaření. Jedná se o případy, kdy investiční prostředky investičního fondu PO nepostačují na krytí těchto potřeb. PO může také zažádat získání prostředků k těmto účelům ze státního rozpočtu nebo státních fondů.

3.3.4 Programové financování MŠMT

Tento způsob financování vychází z § 163 odst. 1 a § 171 odst. 2 školského zákona. Programovým financováním je umožněno řešit takové ekonomické aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není možné (opatření, která se nedotýkají všech škol a školských zařízení stejného druhu či typu), nebo by nebylo účelné. Prostřednictvím rozvojových programů jsou financovány všechny nezbytné skutečnosti, které nelze „znormovat“, tj. vztáhnout celoplošně na výkony škol a školských zařízení.[26] Podíl programového financování rozvojových programů na celkových rozpočtových zdrojích rozdělovaných do RgŠ není veliký, jedná se o systémově důležitý doplněk výkonového financování RgŠ. Obdobný princip je uplatňován při financování v oblasti RgŠ i ve většině evropských zemích. Na rozvojové programy vyhlášené pro oblast RgŠ bylo z rozpočtu přímých výdajů na rok 2014 vyčleněno cca 540 mil. Kč. Většina rozvojových programů se týká cílené podpory inkluzivního vzdělávání. Pro názornost jsou uvedeny některé z financovaných rozvojových programů roku 2014, např.:

- Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání,

- podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií,
- rozvojový program na podporu odborného vzdělávání.[32]

3.3.5 Finanční prostředky programů EU

Vstup do EU znamenal pro Českou republiku možnost plně se zapojit do všech aktivit a iniciativ v oblasti vzdělávání, odborné přípravy. Začlenit se do programů zaměřených na podporu rozvoje systémů vzdělávání a odborné přípravy a spolupráci mezi vzdělávacími institucemi jak mezi členskými státy EU, tak i s institucemi ze třetích zemí. Od roku 2007 byly všechny vzdělávací programy spolufinancované EU převedeny pod rámec Programu celoživotního učení pod Národní agenturu pro evropské vzdělávací programy (dále jen „NAEP“). NAEP je tak hlavním koordinátorem těchto programů v České republice. Valná většina programů spočívá v zapojení dané vzdělávací instituce, která pak může svým členům (pedagogům, studentům, žákům, atd.) umožnit finanční podporu různých forem vzdělávání v partnerském zahraničním zařízení.

3.4 Rozpočet škol a školských zařízení

Hospodaření škol a školských zařízení se řídí rozpočtem. Rozpočet je sestavován ředitelem školy každoročně a je předkládán zřizovateli či v případě ŠPO zřizovaných soukromým zřizovatelem radě ke schválení.

Rozpočet je jeden ze základních nástrojů každé organizace. Netýká se pouze podnikatelů, ale i neziskových organizací. Zvláště tyto nevýdělečné organizace nemají finančních prostředků nazbyt, a proto je nezbytné s nimi hospodařit s maximální efektivností, k čemuž může napomoci např. finanční řízení a v rámci něj konkrétní nástroj – rozpočet. Rozpočtem se rozumí soubor předběžně dopředu naplánovaných položek příjmů a výdajů vztahujících se k určité činnosti na určité období nebo k plánování projektu. Ve finančním řízení lze využívat několik druhů rozpočtů. V rámci škol je důležité sestavení tzv. provozního rozpočtu (hlavní činnosti), v němž je možné najít přehled finančních prostředků (druhů a výší), které bude organizace potřebovat k zajištění svého fungování, a také zdrojů z jakých finanční prostředky zajistí.[12]

Rozpočet se zpravidla sestavuje jako vyrovnaný. Může být schválen jako schodkový jen pokud jej bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem apod. Může zahrnovat jenom ty příjmy a výdaje, které

souvisejí s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, případně jsou stanoveny zákonem, kterým byly zřízeny.

Při sestavování rozpočtů je nezbytné respektovat formální náležitosti:

- členění na příjmy a výdaje školy;
- členění podle rozpočtové skladby.[20]

Dle výše popsaných možností financování a k nim přiřazeným především provozním výdajům, by rozpočet školy mohl mít základní podobu uvedenou v příloze č. 1

Při sestavování rozpočtu musí být dodrženy následující předpoklady:

- prostředky získané z doplňkové činnosti musí být použity jen na dokrytí potřeb v hlavní činnosti,
- státní prostředky lze použít pouze na neinvestiční výdaje spojené s hlavní činností.

Kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku smí ŠPO (soukromá či veřejná) použít v dalším roce ke krytí rozpočtových výdajů, krytí ztráty z minulých let nebo jej převést do peněžních fondů. PO může navíc její zřizovatel (ÚSC) nařídit odvod tohoto zlepšeného výsledku hospodaření do rozpočtu zřizovatele.[16]

4 Srovnání hospodaření vybraných školských zařízení

4.1 Charakteristika středních škol

V rámci této části práce je provedena charakteristika Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky nacházející se v Ostravě a Střední odborné školy Tříneckých železáren v Třinci. Obě střední školy mají rozdílného zřizovatele, a proto na základě této kapitoly by měly vyplynout důležité rozdíly v hospodaření obou škol zřízených jinou právnickou osobou.

4.1.1 Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky, Ostrava, příspěvková organizace

Historie školy

Počátky střední školy, nacházející se v Moravské Ostravě, sahají hluboko do minulosti a jsou spojeny s rozvojem hutnictví a těžbou na Ostravsku. Nutnost kvalifikovaných horníků se zvyšovala a bylo zapotřebí zřídit v Ostravě horní školu. K zahájení vyučování došlo v r. 1874. Učební osnova, podle které se vyučovalo, byla velmi jednoduchá. Škola byla jednotřídní a školení probíhalo 2 roky. Do prvního ročníku nastoupilo 24 žáků. Vyučovaly se předměty jako geologie, základy důlního měřictví, kreslení a čtení důlních map, hornické strojnictví atd. Horní škola v Ostravě byla první školou tohoto druhu, založenou v naší zemi. V roce 1954 byla škola převedena pod státní správu a došlo ke změně názvu na Střední průmyslovou školu hornickou.

Současnost

Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky (dále jen „SPŠei“) je příspěvkovou organizací, u níž funkce zřizovatele přešla do rukou MSK k 1. dubnu roku 2001. Je orientována na výuku oborů vzdělání, jejichž absolventi nacházejí velmi dobré uplatnění, a to v oblastech elektrotechniky a elektroniky, informačních a komunikačních technologií a informačních systémů. V současné době se zde studuje denní formou ve dvou i čtyřletých oborech:

- Informační technologie a
- Elektrotechnika.

Statutární orgán

Statutárním orgánem organizace je ředitel, jmenovaný radou kraje. Jedná jménem organizace samostatně navenek a za činnost organizace je odpovědný radě kraje.

Hlavní a doplňková činnost

Školou je uskutečňováno vzdělávání dle školních vzdělávacích programů oborů „Elektrotechnika“ a „Informační technologie“, zpracovaných podle požadavků školského zákona a rámcových vzdělávacích programů vydávaných MŠMT podle zaměření daného oboru vzdělání.

Do předmětu hlavní činnosti střední školy spadá:

- poskytování středoškolského vzdělávání dle § 57 – 85 školského zákona,
- zajištění výchovně vzdělávací, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování, dle ustanovení § 117 odst. 1 písm. a) a § 120 školského zákona,
- zabezpečení stravování žáků, studentů a zaměstnanců organizace.

Školou jsou uskutečňovány **doplňkové činnosti** uvedené ve zřizovací listině, které jsou nemalým přínosem financování provozních nákladů školy. Dle zřizovací listiny jsou mezi doplňkové činnosti školy řazeny:

- hostinská činnost (provozována stravováním cizích strávníků pracujících v okolí školy, vydávání svačinek pro žáky školy),
- pořádání rekvalifikačních kurzů, vzdělávacích kurzů a odborného školení, včetně
- zprostředkování (probíhá prostřednictvím Centra dalšího vzdělávání),
- pronájem movitého i nemovitého majetku, který má škola svěřený zřizovatelem.

Škola pronajímá nevyužité prostory pro celodenní užívání jiným subjektům. Dále pronajímá jazykové učebny pro soukromé učitele, Národní institut dalšího vzdělávání Ostrava a jednorázově i pro další vzdělavatele a organizace. Mimo vlastní výuku je školou zabezpečen i provoz sportovní haly na ulici Sokolská, v níž probíhá nejen výuka tělesné výchovy, ale i rozsáhlá mimoškolní sportovní činnost regionálního i celostátního charakteru.

Škola je akreditována k provádění vzdělávacích programů zaměřených na jazykové vzdělávání a oblast měkkých kompetencí v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Dále se podílí na realizaci akcí Centra dalšího vzdělávání Ostrava se zaměřením na školní vzdělávací programy. Je zapojena do řady projektů, pomocí nichž se škole podařilo vybudovat nové odborné učebny či zmodernizovat vybavení těch stávajících.

Hospodaření s majetkem

Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky hospodaří se svěřeným majetkem (budova školy, tělocvičny a pozemky k těmto budovám patřící), včetně majetku získaného vlastní činností pro hlavní účel, k němuž byla zřízena, dále s peněžními prostředky

získanými vlastní činností, včetně účelových dotací a příspěvků od jiných subjektů, peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, státu či státních fondů a ze zahraničních zdrojů. Také v rámci své činnosti hospodaří s prostředky svých fondů, z pronájmů majetku a prodeje movitého majetku.

Peněžní fondy školy

Organizací je tvořeno pět fondů. Kromě fondu rezerv, fondu odměn, fondu reprodukce majetku (investiční) a FKSP navíc spravuje fond oběžných aktiv (není často používán). Rezervní fond je tvořen především z převedeného zlepšeného výsledku hospodaření a darů od jiných subjektů. Fond reprodukce, užívaný k financování investičních činností, je kryt účelovým transferem zřizovatele, částí z vlastních zdrojů a provozu a částí z doplňkové činnosti školy. Dále může být fond tvořen transfery projektového financování od zřizovatele. Do FKSP jsou dle zákonné povinnosti každým rokem přidělovány dotace ve výši 1 % z objemu mezd ve sledovaném období a z náhrad nemocenských dávek. V rámci tohoto fondu jsou finance čerpány především na kulturní a sportovní akce školy, stravné zaměstnanců školy a dále např. na dary u příležitosti životních a pracovních jubileí či půjčky poskytnuté zaměstnancům školy na překlenutí tíživé finanční situace nebo pořízení bytového zařízení či bydlení.

Finanční hospodaření

Odborné zaměření školy i její technické vybavení vyžaduje, v rámci uchování provozuschopnosti, nemalé finanční náklady na údržbu a funkční kompletaci technických prostředků výuky.

Hlavním zdrojem financování školy jsou prostředky státního rozpočtu. Dalším důležitým finančním zdrojem jsou prostředky z rozpočtu zřizovatele, které jsou čerpány především na provozní náklady, neinvestiční projekty a jako investiční dotace do investičního fondu. Škola získává finanční prostředky také z vlastní činnosti. Prostředky ji plynou organizováním akcí a kurzů pro své studenty. Dále jsou příjemci prostředků z projektů, na kterých spolupracují s Krajskou hospodářskou komorou či Agenturou pro regionální rozvoj. Škola je zapojena jako předkladatel nebo partner do řady programů a to v rámci třech druhů projektů:

- a) projekty v rozvojových programech MŠMT a MSK,
- b) vlastní programy a projekty,
- c) mezinárodní programy a projekty.

4.1.2 Střední odborná škola Třineckých železáren

Historie školy

Škola vznikla v roce 1936 jako Závodní učňovská škola v Třineckých železárnách. Učni v ní byli připravováni ve čtyřech profesích – slévač, dřevomodelář, zámečnický a elektrikář. Postupem času s rozvojem podniku narůstala potřeba výuky dalších profesí. Působila jako součást podniku do roku 1991, kdy se zřizovatelem tehdy „Středního odborného učiliště hutnického a Odborného učiliště“ stalo Ministerstvo průmyslu. Od roku 1996 ve funkci zřizovatele školy působil MSK. Škola byla několikrát přejmenována. K historickému přelomu došlo 1. 9. 2009 vznikem Soukromé střední školy zřízené společností Třinecké železářny, a.s. jako společnost s ručením omezeným.

Současnost

Dne 1.9.2009 vydal Krajský soud v Ostravě usnesení č.j. F 43600/2006, C 31870/4, kterým rozhodl o výmazu společnosti Soukromá střední škola Třinec, s.r.o. z Obchodního rejstříku. Toto usnesení nabylo právní moci dne 2. 9. 2009. V důsledku této skutečnosti došlo dne 2. 9. 2009 ke změně právní formy Soukromé střední školy Třinec ze společnosti s ručením omezeným na ŠPO. Do rejstříku ŠPO, vedeného MŠMT byla Soukromá střední škola Třinec zapsána po předložení výše uvedeného usnesení Krajského soudu v Ostravě. Dne 2. 7. 2011 došlo ke změně názvu na Střední odbornou školu Třineckých železáren (dále jen „SOŠ TŽ“).

Ve škole jsou vyučovány tři maturitní obory a deset tříletých oborů, jejichž absolventi se uplatní především v hutním průmyslu. Kromě nabízených oborů jako elektrotechnika, hutník operátor či slévač, mají studenti možnost vyučit se např. kuchařem. Odborná teoretická výuka probíhá v moderně zařízených učebnách a v rámci praktického vyučování nabývají praktické dovednosti v dílnách školy a zejména pak na pracovištích Třineckých železáren, a.s.

Orgány

Statutárním orgánem SOŠ TŽ je ředitel školy Mgr. Aleš Adamus, který je ze své činnosti odpovědný radě ŠPO. Tato rada má 5 členů, které jmenuje a odvolává zřizovatel a její funkční období je 5 let. Rada se velkou měrou podílí na řízení školy a dalo by se konstatovat, že zaujímá rozhodovací funkci, jakou má v jiných veřejných školách zřizovatel.

Hlavní a doplňková činnost

Dle zřizovací listiny škola v rámci své hlavní činnosti poskytuje středoškolské vzdělávání, provozuje výchovné a ubytovací zařízení (ubytování studujících žáků), součástí je také jídelna poskytující školní stravování (stravování žáků a zaměstnanců, provozování praktické výuky žáků oboru kuchař - číšník). Vedle své hlavní činnosti může vykonávat následující radou ŠPO schválené doplňkové činnosti:

- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti,
- provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, ubytovací služby,
- přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti,
- velkoobchod a maloobchod (bufet),
- provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí,
- výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků,
- vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce,
- realitní činnost, správa a údržba nemovitostí,
- hostinská činnost,
- zámečnictví, nástrojářství,
- obrábění, kovářství,
- reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení,
- pronájem a půjčování věcí movitých.

Střední odborná škola Třineckých železáren nabízí vzdělávací kurzy pro firmy i soukromé osoby v různých oblastech.

Finanční hospodaření

SOŠ TŽ hospodaří v souladu s ustanovením § 133 a násl. školského zákona a je financována zejména z těchto zdrojů:

- a) finanční prostředky ze státního rozpočtu,
- b) finanční prostředky z rozpočtů ÚSC,

- c) finanční prostředky z projektů EU,
- d) příjmy z hlavní a doplňkové činnosti,
- e) finanční prostředky přijaté od zřizovatele,
- f) úplaty za vzdělávání a školské služby,
- g) příjmy z majetku ve vlastnictví ŠPO,
- h) dary a dědictví.

Peněžní fondy

Škola zřizuje tyto fondy:

a) Investiční fond

Je tvořen z odpisů a zůstatkové ceny vyřazeného majetku a přijatých darů dlouhodobého majetku. Do tohoto fondu lze přidělit výsledek hospodaření minulých let (zisk) a slouží ke krytí pořízení nového dlouhodobého majetku. Fond může rovněž sloužit na krytí ztrát do výše odpisů dlouhodobého majetku pořízeného darovací smlouvou, nebo z prostředků získaných darovací smlouvou, pokud tak rozhodne Rada ŠPO.

b) Sociální fond

Lze tvořit z přidělu rozděleného zisku po zdanění. Slouží pro mimořádné odměny, odměny při životních a pracovních výročích, k pokrytí nákladů příspěvku na stravování a příspěvku na penzijní připojištění.

c) Rezervní fond

Rezervní fond se tvoří ze zisku. Na vrub účtu se účtuje čerpání fondu, zejména na krytí ztrát za uplynulá účetní období a k převodu prostředků do investičního fondu a dalších fondů, mimo ztráty z odpisů dlouhodobého majetku pořízeného darovací smlouvou, nebo z prostředků získaných darovací smlouvou, pokud tak rozhodne Rada školské právnické osoby.

4.2 Analýza hospodaření Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky v letech 2011-2014

4.2.1 Analýza výnosů v letech 2011 - 2014

Na základě účetních výkazů školy byla provedena analýza výnosů za sledované období, viz Tab. 4.1. Z tabulky je patrné, že celkové výnosy za sledované období mají klesající tendenci, jen v roce 2013 oproti roku 2012 nastal mírný nárůst. Na celkových výnosech v jednotlivých letech se nejvíce podílely státní dotace a dotace zřizovatele. Jelikož tyto dotace tvoří největší procento výnosů, jejich pokles zapříčiní také pokles celkových výnosů. K poklesu těchto provozních transferů došlo z důvodu klesajícího počtu žáků školy. Oproti roku 2011 bylo v roce 2014 vyučováno o 147 žáků méně. Škola takto přichází o finance ze státního rozpočtu, a proto se snaží finanční prostředky, především na vybavení učeben, zlepšení výuky žáků, podpoře dalšího vzdělávání pracovníků školy, získat z projektů, do nichž se v docela velké míře zapojuje. SPŠei dostávala ve sledovaném období stále více finančních prostředků na neinvestiční výdaje, a to díky zapojení do projektů iniciovaných MSK. V letech 2013 a 2014 byla zapojena do záměru zřizovatele realizovat projekt „*Mechatronika*“, který byl zaměřen na vybudování učeben pneumatiky a elektropneumatiky. V roce 2012 byly zahájeny dva projekty OP VK¹² MSK - „*Rozvoj kompetencí pracovníků SPŠ elektrotechniky a informatiky a SŠ teleinformatiky*“ a „*Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím informačních technologií*“. Škola již od roku 2009 využívá prostředky v rámci Evropských strukturálních fondů projektu *Leonardo da Vinci*, který je zaměřen na vzdělávací stáže žáků školy v odborných firmách ve Velké Británii. V rámci doplňkové činnosti škola dosahuje největších výnosů pronájmem majetku. K většímu poklesu výnosů doplňkové činnosti v roce 2013 oproti roku 2012 došlo v důsledku přesunu stravování zaměstnanců školy z doplňkové činnosti do oblasti výnosů z vlastní činnosti školy. Analýza jednotlivých let sledovaného období je provedena v textu níže. Pro lepší představu toho, jak se jednotlivé položky výnosů podílí na celkových výnosech, je provedena vertikální analýza výnosů za sledované období, viz Tab. 4.2.

---

¹² Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Tab. 4.1. Přehled výnosů SPŠei v letech 2011 - 2014

Přehled výnosů v letech 2011-2014, zaokr. na tis. Kč				
	2011	2012	2013	2014
Přímé a provozní transfery z rozpočtu státu a zřizovatele	42 013	39 068	39 401	38 515
<i>Z toho:</i>				
• <i>Přímé dotace na mzdové prostředky</i>	22 658	20 677	19 876	18 293
• <i>OON a ostatní (pojistné, FKSP, ONIV)</i>	8 570	7 908	8 194	7 242
• <i>Příspěvek na provozní výdaje od zřizovatele</i>	9 054	8 573	7 277	6 179
• <i>Neinvestiční projekty</i>	1 731	1 910	4 054	6 801
Dotace z evropských fondů	204	235	353	391
Ostatní projekty	204	882	1 129	428
Příjmy z vlastní činnosti školy	3 082	3 812	3 569	3 882
<i>Z toho:</i>				
• <i>stravné</i>	1 092	1 175	1 665	1 497
• <i>čerpání fondů</i>	600	1 051	30	694
• <i>akce školy a ostatní výnosy</i>	1 338	1 537	1 812	1 637
• <i>úroky a kurz. rozdíly</i>	52	48	62	54
Doplňková činnost	2 480	2 405	2 035	2 071
• <i>z toho výnosy z pronájmu</i>	1 687	1 545	1 565	1 472
Celkem	47 984	46 402	46 488	45 288

Zdroj: Účetní výkazy školy 2011 - 2014, vlastní zpracování

Vertikální analýza výnosů za sledované období

Vertikální analýza, může být označována jako procentní rozbor, spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu jako k jediné zvolené základně. V našem případě jsou pro rozbor zvoleny dvě základny – celkové výnosy a celkové náklady.

Výpočty vertikální analýzy výnosů za období 2011 až 2014 jsou zobrazeny v Tab. 4.2. Z tabulky je patrné, že nejvyšší měrou se na celkových výnosech školy podílí provozní transfery ze státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele – MSK. Z nichž největší část tvoří přímé dotace na mzdové prostředky. Dalšími už méně významnými výnosy jsou příjmy z vlastní činnosti školy, mezi něž patří příjmy získané organizováním akcí pro žáky, jako je adaptační, turistický, lyžařský kurz, nákup učebnic s množstevními slevami apod. Výše takto získaných prostředků je předem těžko určitelná, protože nelze stanovit, kolik žáků se jednotlivých akcí

zúčastní, kolik učebnic si objednají. Výnosy z doplňkové činnosti ve sledovaném období se na celkových výnosech podílejí až z 5 %.

Tab. 4.2 Vertikální analýza výnosů v letech 2011 - 2014

	2011	2012	2013	2014
Provozní transfery od zřizovatele a MŠMT	87,6 %	84,2 %	84,8 %	85,0 %
• <i>Přímé dotace na mzdové prostředky</i>	47,2 %	44,6 %	42,8 %	40,4 %
• <i>OON a ostatní (pojistné, FKSP, ONIV)</i>	17,9 %	17,0 %	17,6 %	16,0 %
• <i>Příspěvek na provozní výdaje od zřizovatele</i>	18,9 %	18,5 %	15,7 %	13,6 %
• <i>Neinvestiční projekty</i>	3,6 %	4,1 %	8,7 %	15,0 %
Dotace z evropských fondů	0,4 %	0,5 %	0,8 %	0,9 %
Ostatní projekty	0,4 %	1,9 %	2,4 %	0,9 %
Příjmy z vlastní činnosti školy	6,4 %	8,2 %	7,7 %	8,6 %
Doplňková činnost	5,2 %	5,2 %	4,4 %	4,6 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza výnosů 2011

V roce 2011 byly škole poskytnuty dotace od MŠMT a zřizovatele ve výši **41 852 805,47 Kč** (závazný ukazatel) jak na přímé tak na provozní náklady. Závazný ukazatel byl snížen ve sledovaném období o nevyčerpané prostředky účelové dotace přímých nákladů na odměny pro hodnotitele písemných prací podzimních státních maturitních zkoušek v roce 2011 a to ve výši **44 326 Kč**. Tyto prostředky byly vráceny na účet zřizovatele. V tomto období byl poskytnut účelový transfer od zřizovatele na dva neinvestiční projekty. Účelové prostředky byly navýšeny o **204 770,33 Kč**. Po provedení uvedených úprav byly v účetnictví sledovány dotace od MŠMT a zřizovatele v celkové výši **42 013 249,80 Kč**. Na dalších partnerských projektech zaevidovala dohromady 204 476,49 Kč. Na krytí dalších nákladů škola získala příjmy z vlastní činnosti ve výši 3 082 144,86 Kč. Nárůst vlastních prostředků byl ovlivněn především příjmy z akcí a nákupů, které jsou školou organizovány pro žáky, a použitím fondu reprodukce investičního majetku. Použití fondu v roce 2011 bylo dáno podílem školy na akci „Oprava střechy budov školy“ ve výši 519 000 Kč, což je výše povinného odvodu do rozpočtu kraje, který v tomto roce nebyl nařízen, a mohl být právě na tuto akci použit. Dále bylo nutností provést opravy zastaralé budovy školy, které nebylo možné pokrýt z provozních nákladů nebo vlastních zdrojů či doplňkové činnosti. Je třeba

vyzvednout nárůst úroků z běžného účtu banky. Po zapojení školy do cash pooling¹³ byly úroky výrazně navýšeny z částky 1 304,44 Kč v roce 2010 na 52 320,73 Kč. Celkově v doplňkové činnosti získala necelých 2,5 mil. Kč.

Analýza výnosů 2012

SPŠei získala dotace od MŠMT a zřizovatele ve výši 40 793 496,19 Kč. Došlo tak k poklesu oproti roku 2011 a to především z důvodů snížení počtu žáků o 59. Tato výše dotace však musela být snížena o nevyčerpané prostředky na stávající či nově zahájené projekty, které byly přesunuty do dalších let. Celkový příspěvek na provoz školy byl v účetnictví po úpravě veden ve výši **39 068 177,47 Kč**. Přehled druhů a hodnot výnosů školy roku 2012 dává Tab. 4.1. Celková výše výnosů za toto období byla **46 402 250,53 Kč**. Organizace kromě již stávajících projektů v tomto roce zahájila čtyři nové projekty, s nimiž souvisí i nárůst výnosů v této oblasti. Ve sledovaném období škola získala dva finanční dary od skupiny ČEZ a firmy KIMEX v celkové výši 130 000 Kč, z toho 50 000 Kč bylo účelově určeno na volnočasové aktivity žáků školy a bylo plně vyčerpano a dalších 80 000 Kč bylo čerpáno postupně v činnostech, kterými je škola zviditelňována. K nárůstu příjmů ze stravného žáků došlo zvýšením cen obědů.

Analýza výnosů 2013

Jelikož došlo i v tomto roce k poklesu počtu žáků, finanční prostředky ze státního rozpočtu dle § 160 odst. 3 školského zákona se opět snížily. Škole byl poskytnut transfer ve výši **40 076 981,54 Kč** (pokles o 716 514,65 Kč proti roku 2012). V účetnictví roku 2013 musela být však provedena korekce obdržených transferů o částky nedočerpané nebo přečerpané na krytí nákladů spojených s projekty, které pokračují do dalšího období. Celková výše dotace na provoz pro rok 2013 po korekci je **39 401 258,12 Kč**. Další výnosy a jejich sumární výši pro rok 2013 lze nalézt v Tab. 4.1. Z tabulky vyplývá, že došlo k nárůstu výnosů ze stravného a to důsledkem přesunu stravování zaměstnanců školy z doplňkové činnosti do této oblasti. Oproti roku 2012 vzrostly také finance získané z projektů, ve kterých je firma zapojena jako partner. Na základě srovnání s předchozím rokem již k dalším větším rozdílům ve výnosech nedošlo.

---

¹³ Je to metoda optimalizace několika podnikových účtů, kdy jsou všechny zůstatky těchto účtů převedeny na jeden hlavní účet, a teprve z něj se kalkulují úroky. <http://firmy.finance.cz/finance-a-pojisteni/informace/cash-pooling/vymezeni/>

Analýza výnosů 2014

V roce 2014 škola připravovala 529 žáků denní formy studia, došlo opět k výraznému poklesu oproti roku 2013 (o 52 žáků). V roce 2014 byl škole poskytnut transfer od zřizovatele (po úpravách) **38 515 239,36 Kč**, jak na přímé tak na provozní náklady, což je pokles o 886 018,76 Kč proti roku 2013. Jelikož na škole dochází k setrvávajícímu poklesu počtu žáků, souvisí s tím i pokles počtu pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy a tedy pokles mzdových prostředků.

V letech 2013 a 2014 došlo k podstatnému nárůstu prostředků k financování neinvestičních projektů, na kterých škola spolupracovala s Krajským úřadem MSK. Tyto prostředky byly všechny využity v roce 2014. V rámci projektu byly modernizovány a nově vybaveny odborné učebny a laboratoře, které jsou využívány k výuce, volnočasovým aktivitám, vzdělávání pedagogických pracovníků. Byly také realizovány kroužky žáků střední školy zaměřené na rozšíření výuky fyziky a elektrotechniky. Tito žáci se zúčastnili motivačního výjezdu, který byl zaměřen na návštěvy vysokých škol se záměrem podpořit vysokoškolské vzdělávání v technických oborech.

4.2.2 Analýza nákladů v letech 2011 - 2014

Za období let 2011 – 2014 byla provedena analýza nákladů hlavní i doplňkové činnosti SPŠei, která je nastíněna v Tab. 4.3. Největší položku všech nákladů tvoří mzdové náklady a s nimi související odvody, které však mají klesající průběh. Jak již bylo uváděno, tento pokles je zapříčiněn snížením počtu pedagogů. Tímto je také ovlivněn celkový vývoj nákladů, který má taktéž klesající charakter. Škola v prvních dvou letech sledovaného období prováděla opravy budovy, především střechy, proto je položka oprav v letech 2011 a 2012 oproti následujícím rokům tak vysoká. Do roku 2012 bylo účtováno o nákladech drobného dlouhodobého majetku prostřednictvím účtů *501 – Spotřeba materiálu* a *518 – Služby*. Od tohoto roku byly všechny položky drobného dlouhodobého majetku nad tři tisíce korun účtovány prostřednictvím nákladového účtu *558 - Náklady z drobného dlouhodobého majetku*. Což znamenalo pokles hodnoty materiálových nákladů roku 2012. Tato položka nákladů však v roce 2013 opět vzrostla, což bylo dáno zvýšením nákladů na projekty školy. V rámci doplňkové činnosti vznikají největší náklady na materiál a ochranné pomůcky a také na energie pro provoz pronajímaných budov. Analýza nákladů za jednotlivé roky je provedena níže.

Tab. 4.3 Přehled nákladů SPŠei hlavní a doplňkové činnosti v letech 2011 - 2014

Přehled nákladů v letech 2011 - 2014, zaokr. na tis. Kč								
Položka nákladů	2011		2012		2013		2014	
	HČ	DČ	HČ	DČ	HČ	DČ	HČ	DČ
Materiál, ochranné pomůcky	3 374	699	2 652	731	5 433	372	3 225	496
Náklady drobného dlouhodobého majetku	0	0	826	91	277	29	1 875	30
Energie	2 447	653	2 879	598	2 983	627	2 213	550
Opravy	3 416	296	3 037	230	78	294	863	344
Cestovné	124	0	129	0	213	0	645	17
Služby	2 389	215	2 360	183	3 070	240	2 580	69
Mzdy, odvody, dávky, pojištění	31 920	300	29 885	289	29 127	285	28 465	373
FKSP	78	0	215	2	203	2	198	0
Odpisy	1 436	282	1 462	268	2 380	0,2	2 011	178
Ostatní	313	9	531	0	693	0	1 143	11,9
Celkem	45 497	2 454	43 978	2 392,2	44 458	1 849,2	43 215	2 068,9
Hlavní + Doplňková činnost	47 951		46 370,2		46 307,2		45 283,9	

Zdroj: Účetní výkazy školy 2011 - 2014, vlastní zpracování

Vertikální analýza nákladů za rok 2011 – 2014

V tabulce 4.4 je vypracovaná vertikální analýza nákladů SPŠei za roky 2011 – 2014. Při analýze byla zvolena jako základ velikost celkových nákladů. Tabulka naznačuje, jak velké procento nákladů z celkových nákladů školy je potřeba krýt ze státního rozpočtu (přímé náklady) a rozpočtu kraje (náklady na neinvestiční projekty, provozní náklady). Je z ní patrné, že největší podíl na celkových nákladech zaujímají přímé náklady na platy, náhrady platů, odvody a ostatní neinvestiční náklady. Další velkou položku tvoří provozní náklady. Tyto vzniklé náklady jsou společně s náklady na neinvestiční projekty zcela financovány finančními prostředky ze státního rozpočtu a rozpočtu kraje. Je patrné, že jejich procentuální hodnota vzhledem k celkovým nákladům během sledovaného období klesá, což je způsobeno především klesajícím počtem studentů a s tím souvisejícím snížením počtu pedagogů. Oproti tomu náklady na neinvestiční projekty mají rostoucí tendenci, jak již bylo uvedeno, je to důsledkem spolupráce školy s MSK na projektech. Z finančních prostředků získaných v rámci těchto projektů škola zmodernizovala učebny a nakoupila nová vybavení.

Tab. 4.4 Vertikální analýza nákladů v letech 2011 – 2014

Položka nákladů	Vertikální analýza			
	2011	2012	2013	2014
Přímé náklady	65,1 %	61,6 %	60,6 %	56,4 %
<i>z toho na mzdové náklady</i>	47,3 %	44,6 %	42,9 %	40,4 %
<i>z toho na OON a ostatní</i>	17,9 %	17,1 %	17,7 %	16,0 %
Náklady na neinvestiční projekty	3,6 %	4,1 %	8,8 %	15,0 %
Provozní náklady	18,9 %	18,5 %	15,7 %	13,6 %
Náklady projektů z EU	0,4 %	0,5 %	0,8 %	0,9 %
Náklady z vlastních zdrojů a ostatních projektů	6,8 %	10,1 %	10,1 %	9,5 %
Náklady doplňkové činnosti	5,1 %	5,2 %	4,0 %	4,6 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Účetní výkazy školy 2011 – 2014, vlastní výpočty

Analýza nákladů 2011

V tomto období škola vynaložila na svou činnost **47 951 298,19 Kč**. Tyto náklady byly kryty z dotace od Krajského úřadu MSK, účelových dotací, z dotace ze zahraničí, z vlastních zdrojů a výnosů z doplňkové činnosti. Proti roku 2010 jsou náklady na provoz školy vyšší o 3 937 621,89 Kč. Tak výrazný nárůst je dán činnostmi spojenými s poskytnutými účelovými transfery z rozpočtu zřizovatele na projekty roku 2011 a především s náklady na opravu střechy budov školy. SPŠei použila v nákladech potřebných pro svou činnost všechny finanční prostředky, které obdržela nebo které byly připojeny do krytí nákladů v rámci časového rozlišení akcí na:

- přímé náklady **32 959 251,40 Kč**,
- provozní náklady **9 054 060,00 Kč**,
- náklady „projektu Leonardo“ **203 624,71 Kč**,
- náklady z vlastních zdrojů **3 280 210,01 Kč**,
- náklady doplňkové činnosti **2 454 152,07 Kč**.

Analýza nákladů 2012

V rámci provozu školy v roce 2012 vznikly náklady v celkové výši **46 370 193,29 Kč**. Oproti roku 2011 byly náklady nižší, což způsobilo nejen snížení nákladů nutných na opravu střechy budov školy, ale také značný pokles mzdových nákladů. V roce 2012 nebyly poskytnuty ze státního rozpočtu žádné prostředky na navýšení platů pedagogickým pracovníkům a škola byla nucena přistoupit ke snížení nenárokových složek platů. Jedním z důvodů bylo také vázání výdajů státního rozpočtu na rok 2012, upravené změnou ukazatelů

dle usnesení vlády č. 178/2012 ze dne 21. března 2012, kterým byly sníženy prostředky zaměstnanců na platy a odvody k nim. Naopak materiálové náklady mírně vzrostly a byly ovlivněny prováděnými nákupy drobného majetku a spotřebního materiálu v rámci projektových činností. S tím souvisí také změna účtování hmotného a nehmotného majetku nad tři tisíce korun z nákladového účtu 501- Spotřeba materiálu (hmotný majetek) a nákladového účtu 518 – Ostatní služby (nehmotný majetek) na účet 558 – Náklady z drobného dlouhodobého majetku. Dle pokynu upravujícím postup účtování o majetku PO od roku 2012¹⁴, PO účtuje o pořízení drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku prostřednictvím účtu 558 – Náklady z drobného dlouhodobého majetku. V tomto roce škola použila v nákladech potřebných pro svou činnost všechny finanční prostředky, které měla k dispozici a to na:

- přímé náklady 28 585 207,00 Kč,
- provozní náklady 8 572 999,91 Kč,
- náklady „projektu Leonardo“ 234 979,97 Kč,
- náklady z vlastních zdrojů a ostatních projektů 4 674 332,75 Kč,
- projektové náklady 1 909 970,56 Kč,
- náklady doplňkové činnosti 2 392 469,72 Kč.

Analýza nákladů 2013

V tomto období škola vynaložila na svůj provoz **46 306 587,81 Kč**. Proti roku 2012 jsou náklady na provoz školy nižší o 63 605,48 Kč, tedy srovnatelné. V jednotlivých položkách nákladů jsou výrazné změny, které jsou dány v tomto roce především zvýšením odpisů změnou odpisových sazeb dlouhodobého majetku od roku 2013 a především zvýšením odpisů z majetku, který škola převzala jako partner (bez financování) od zřizovatele a pokračuje v jeho odepisování. V tomto roce došlo oproti rokům předcházejícím k poklesu nákladů na opravy, jelikož v tomto roce byla oprava střechy ukončena. Naopak oproti loňskému roku se navýšily náklady na drobný dlouhodobý majetek. Nárůst způsobilo zapojení do několika projektů, ve kterých byla škola vybavena množstvím informačních technologií, nábytku, učebních pomůcek apod. V roce 2013 škola použila v nákladech potřebných pro svou činnost všechny finanční prostředky, které obdržela nebo které byly připojeny do krytí nákladů v rámci časového rozlišení akcí trvajících delší než sledované období:

---

¹⁴ MŠMT-25040/2012-18 Pokyn státní tajemnice – náměstkyně ministra skupiny 1, kterým se stanoví postupy účtování o majetku organizačních složek státu a příspěvkových organizací.

- na přímé náklady 28 070 416,00 Kč,
- na provozní náklady 7 277 100,09 Kč,
- na projektové náklady 4 054 490,60 Kč,
- na náklady z vlastních zdrojů 5 050 791,94 Kč,
- na náklady doplňkové činnosti 1 848 619,96 Kč.

Analýza nákladů 2014

V roce 2014 škola vynaložila na svůj provoz celkem **45 283 813,46 Kč**. Tyto náklady byly pokryty z transferů od krajského úřadu, účelových transferů, z transferů ze zahraničí, z vlastních zdrojů a doplňkové činnosti. Proti roku 2013 jsou náklady na provoz školy nižší o 1 022 774,35 Kč. V jednotlivých položkách jsou výrazné změny, které jsou dány především činnostmi spojenými s poskytnutými účelovými transfery jednotlivých roků, zahájením a ukončením činností spojených s projekty v rámci programu OP VK, snížením počtu žáků ve škole, což ovlivňuje mzdové prostředky a zákonné odvody ke mzdám apod. V roce 2014 byly náklady školy v hlavní činnosti ovlivněny především účastí školy v projektových aktivitách jako příjemce i jako partner a tudíž tyto prostředky musely být v tomto roce v rámci těchto projektů vynakládány. Ve sledovaném období byly náklady výrazně ovlivněny klimatickými podmínkami, tedy velmi mírnou zimou, což se projevilo úsporou nákladů na energie. Pokles mzdových nákladů je dán poklesem počtu žáků školy, ale je třeba také zdůraznit, že pokles by byl výraznější, nebýt projektových činností. Existuje zde předpoklad, že po ukončení projektů dojde k razantnějšímu poklesu. Nárůst nákladů na cestovné (náklady na výjezdy pracovníků školy v rámci projektů) a nákup drobného dlouhodobého majetku je dán projektovými činnostmi školy. V hlavní činnosti byly náklady školy ve výši **43 214 930,58 Kč**, tedy převyšovaly výnosy hlavní činnosti a musely být kryty ziskem z doplňkové činnosti.

4.2.3 Rozbor výsledků hospodaření za sledovaná období

Výsledek hospodaření školy je tvořen výsledkem hospodaření v hlavní činnosti a ziskem dosaženým z doplňkové činnosti po zdanění. V příloze č. 2 je vložen graf, naznačující vývoj výsledků hospodaření za hlavní, doplňkovou činnost a celkový výsledek hospodaření za období 2011 – 2014. Výsledkem hospodaření školy v roce **2011** v rámci doplňkové činnosti byl zisk 25 977,72 Kč. Hospodařením prostředků ve vlastní činnosti škola dosáhla zisku 6 349,74 Kč. Celkový výsledek hospodaření organizace za rok 2011 je ve výši

32 327,46 Kč. Po schválení zřizovatelem byl převeden do rezervního fondu školy na krytí nečekaných nákladů provozu v dalším období.

V roce **2012** došlo k nárůstu výsledku hospodaření z vlastní činnosti školy na 19 662,49 Kč, což bylo důsledkem zvýšených cen obědů a obdržených darů. Doplnková činnost přinesla škole zisk ve výši 12 394,75 Kč. Celkový dosažený výsledek hospodaření **32 057,24 Kč** byl převeden do rezervního fondu.

Výsledkem hlavní činnosti roku **2013** je ztráta ve výši -5 169,22 Kč. Tuto ztrátu škola dokryla ze zisku v doplňkové činnosti. Celkový zlepšený výsledek hospodaření ve výši **181 365,89 Kč** byl po schválení zřizovatelem přesunut do rezervního fondu.

V roce **2014** výsledek hospodaření na doplňkové činnosti činil 14 386,56 Kč. V hlavní činnosti škola dosáhla zlepšeného výsledku hospodaření ve výši 2 544,73 Kč. Celková výše zisku **16 931,29 Kč** byla převedena do rezervního fondu školy.

Škola během sledovaného období vždy dosáhla zlepšeného výsledku hospodaření, který po rozhodnutí zřizovatele – MSK, přesunula do rezervního fondu. I přestože se škola v roce 2013 v rámci své hlavní činnosti ocitla ve ztrátě, kterou musela pokrýt ze zisku z doplňkové činnosti, vytvořila v tomto roce nejlepší zlepšený výsledek hospodaření za analyzované období. V roce 2014 z výnosů ze své doplňkové činnosti během roku financovala opravy a další služby, a proto konečný výsledek hospodaření je značně nižší než v roce 2013.

4.3 Analýza hospodaření Střední odborné školy Třineckých železáren

4.3.1 Analýza výnosů v letech 2011 – 2014

Na základě výkazů za sledované období byla vytvořena Tab. 4.5 Přehled výnosů SOŠ TŽ v letech 2011 – 2014. Celkové výnosy měly rostoucí charakter, jen v roce 2013 byl zaznamenán značný pokles. Byl způsoben poklesem výnosové položky příspěvku od zřizovatele a darů oproti roku 2012, i přesto že hlavní výnosové položky státní dotace zaznamenaly růst.

Tab. 4.5 Přehled výnosů SOŠ TŽ v letech 2011 - 2014

Přehled výnosů SOŠ TŽ v letech 2011 - 2014, zaokr. na tis. Kč				
Období	2011	2012	2013	2014
Provozní transfery ze státního rozpočtu	36 081	36 016	38 425	40 811
Z toho:				
Přímé dotace na mzdové prostředky	24 465	25 862	27 215	27 326
Dotace na pojistné, ONIV, projekty	11 616	10 154	11 210	13 485
Příspěvek od zřizovatele (TŽ)	9 970	15 292	11 022	11 501
Dary	4 700	2 500	1 069	88
Příjmy z vlastní činnosti školy	7 749	5 778	4 722	8 414
z toho projekty (EU a ostatní)	1 370	1 871	1 275	3 781
z toho stravné	500	622	643	792
z toho ubytování v DM	30	12	0	14
z toho akce školy a ostatní výnosy	5 845	3 255	2 705	3 810
z toho úroky a kurz. rozdíly	4	18	99	17
Hlavní činnost celkem	58 500	59 586	55 238	60 814
Doplňková činnost	17 939	17 319	18 469	18 878
z toho výnosy z pronájmu	1 680	805	850	858
z toho tržby z prodeje služeb	13 210	13 320	15 118	15 220
z toho ostatní výnosy	102	299	93	123
z toho tržby za prodané zboží a výrobky	2 947	2 895	2 408	2 677
Celkem	76 439	76 905	73 707	79 692

Zdroj: [51], vlastní zpracování

Jednu z největších položek výnosů školy tvoří dotace ze státního rozpočtu (vyplácené na principu normativního financování soukromých škol, viz samostatná podkapitola č. 3.2.5). Tyto transfery mají rostoucí charakter i přesto, že v roce 2012 tabulka zaznamenává pokles. Ve skutečnosti byla škole poskytnuta dotace ve výši 36 499 839 Kč, ale využila jen 36 015 678 Kč a zbylá část musela být vrácena zpět kraji. Rostoucí tendence poskytované státní dotace je dána především každoročně se zvyšujícím počtem žáků. Zatímco v roce 2011 školu navštěvovalo 702 žáků, v roce 2014 to bylo již 758 žáků. Vedení školy se v roce 2011 rozhodlo snížit počet nabízených oborů o ekonomické, které jsou na trhu práce neperspektivní a také jsou státem (dle normativního neinvestičního financování soukromých středních škol) méně dotovány, než hutní, strojírenské a elektro obory. Projevilo se to sice snížením počtu tříd, ale došlo naopak k vyšší naplněnosti těchto tříd. Součástí této dotace jsou také finanční prostředky poskytované na neinvestiční projekty školy. Jeden z nejvíce finančně

náročných projektů má název „Vytvořit nabídku kvalitních vzdělávacích programů za účelem zvýšení konkurenceschopnosti pracovníků (vedoucích provozních pracovníků a specialistů) na trhu práce MSK a konkurenceschopnosti“. V rámci něhož probíhají kurzy na podporu těchto pracovníků a cílovou skupinu tvoří vedoucí provozní pracovníci Třineckých železáren, a. s. a partnerů a dalších průmyslových podniků Třinecka.

Důležitou položkou výnosů jsou také příspěvky od zřizovatele – Třineckých železáren, a.s., které mají kolísavý charakter. Škole jsou poskytovány dary především od právnických osob a partnerů zřizovatele školy a každým rokem jejich částka klesá. Škola se stále více snaží zapojovat do projektů EU a účastnit se soutěží o získání dotací, ve kterých je často úspěšná. Na výnosech z vlastní činnosti školy se nejvíce podílela položka výnosů z akcí školy a ostatních výnosů, jako výnosy ze zakázek školní jídelny, odvozu šrotu apod. Výnosy z doplňkové činnosti mají rostoucí tendenci, jen v roce 2012 zaznamenaly mírný pokles. Největší procento výnosů doplňkové činnosti tvoří tržby z prodeje služeb, kam se řadí školení, kurzy a firemní vzdělávání, poskytující široké veřejnosti a pracovníkům Třineckých železáren, a.s. a partnerským firmám. V rámci doplňkové činnosti je v budově školy provozován bufet a výnosy z prodeje zboží jsou také nemalým přínosem výnosů této činnosti. Analýza výnosů jednotlivých roků zvlášť je uvedena v textu níže. Jak se jednotlivé položky výnosů podílí na celkových výnosech daného roku, je naznačeno pomocí vertikální analýzy výnosů v Tab. 4.6. Výpočty vertikální analýzy výnosů hodnot Tab. 4.5 za období 2011 až 2014 jsou zobrazeny v Tab. 4.6. Dle tabulky se nejvíce na celkových výnosech hlavní činnosti školy podílí transfery ze státního rozpočtu společně s příspěvkem od zřizovatele. Od roku 2013 výše dotací ze státního rozpočtu tvoří více než polovinu celkových výnosů daného roku. Téměř ze čtvrtiny se na celkových výnosech podílí výnosy z doplňkové činnosti školy.

Tab. 4.6 Vertikální analýza výnosů v letech 2011 - 2014

Období	2011	2012	2013	2014
Provozní transfery ze státního rozpočtu	47,2 %	46,8 %	52,1 %	51,2 %
Z toho:				
• <i>Přímé dotace na mzdové prostředky</i>	32,0 %	33,6 %	36,9 %	34,3 %
• <i>Dotace na pojistné, ONIV, neinvestiční projekty</i>	15,2 %	13,2 %	15,2 %	16,9 %
Příspěvek od zřizovatele (TŽ)	13,0 %	19,9 %	15,0 %	14,4 %
Dary	6,1 %	3,3 %	1,5 %	0,1 %
Příjmy z vlastní činnosti školy	10,1 %	7,5 %	6,4 %	10,6 %
Hlavní činnost celkem	76,5 %	77,5 %	74,9 %	76,3 %
Doplňková činnost	23,5 %	22,5 %	25,1 %	23,7 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza výnosů 2011

Pro rok 2011 bylo poskytnuto ze státního rozpočtu na neinvestiční provozní výdaje školy celkem **36 069 123 Kč**. Navíc MŠMT přispělo částkou 12 000 Kč na rozvojový program „Částečná kompenzace výdajů vzniklých při realizaci společné části maturitní zkoušky“. Tento státní příspěvek tvoří téměř polovinu celkových ročních výnosů školy. Pro své fungování SOŠ TŽ však potřebuje další finanční prostředky, které získává nejen od svého zřizovatele, kterým jsou Třinecké železárny, a.s. Nemalým příspěvkem jsou dary, které škole poskytují především právnické osoby a v tomto roce činily 4 700 000 Kč. Největší podíl na výnosech v rámci doplňkové činnosti zaujímají tržby z prodeje služeb, mezi něž patří tyto kategorie tržeb:

- ubytování cizích osob 895 000 Kč,
- stravování cizích osob 34 000 Kč,
- hostinská činnost 108 000 Kč,
- poskytování vzdělávacích kurzů 10 767 000 Kč,
- kurzy firemního vzdělávání 1400 000 Kč.

Analýza výnosů 2012

Výnosy hlavní činnosti dosáhly v roce 2012 částky **59 585 678,00 Kč**. Nejvíce se na těchto výnosech podílely výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu. Na základě normativů neinvestičních výdajů stanovených MŠMT pro rok 2012 soukromým školám a školským zařízením a školou předloženým počtu žáků v daném období, byla škole poskytnuta dotace ve výši 36 499 839 Kč. Ve skutečnosti škola využila částku **36 015 678 Kč**. Zbylá část (484 161 Kč) byla vrácena MSK jako vratka nedočerpaných dotací. Na základě vyúčtování byly tyto prostředky z absolutní většiny využity k financování mzdových nákladů a s nimi souvisejících odvodů. V tomto roce také TŽ poskytly příspěvek na provoz, který byl oproti loňskému roku vyšší a tvoří téměř 20 % všech výnosů roku 2012. Celkové výnosy hospodářské činnosti v roce 2012 činily **17 319 000 Kč**. Největší podíl na těchto i celkových výnosech v rámci této činnosti tvořily výnosy z prodeje služeb Třineckým železárnám, které zahrnují výnosy ze školení, firemního vzdělávání atd.

Analýza výnosů 2013

V roce 2013 škola vzdělávala celkem 744 žáků. Dle normativního financování soukromého školství byly škole vyplaceny ze státního rozpočtu prostřednictvím MSK prostředky pro rok 2013 v celkové výši **38 424 947 Kč**, což je nárůst oproti loňskému roku. Tato částka byla čerpána ve 100 % a pokryla z více než 90 % mzdové náklady, zahrnující i odvody za pojištění. Ze zbylé části byly zafinancovány výdaje na energie (elektřina, horká voda) a ochranné prostředky pro žáky. Další významnou položkou výnosů je příspěvek od zřizovatele ve výši 11 022 000 Kč a oproti roku 2012 jeho hodnota klesla. Celkově v rámci své hlavní činnosti škola dosáhla výnosů v hodnotě 55 238 000 Kč, za sledované období je to nejnižší hodnota výnosů, kterou škola v hlavní činnosti dosáhla. Příčinou může být menší hodnota přijatých darů a příspěvku od zřizovatele oproti roku 2011 a 2012, ale ani výnosy z akcí školy nebyly v tomto roce tak vysoké jako v letech předcházejících. Zapojením doplňkové činnosti, byly celkové výnosy tohoto roku ve výši 73 707 000 Kč.

Analýza výnosů 2014

V roce 2014 bylo škole poskytnuto formou dotace ze státního rozpočtu celkem 40 811 186 Kč, z toho 949 000 Kč bylo poskytnuto na rozvojový program „Podpora odborného vzdělávání“. K nárůstu finančních prostředků této dotace přispělo opět zvýšení počtu studentů v roce 2014, kdy jich na škole studovalo celkem 758. Třinecké železárny, a.s. přispěly na provoz školy částkou 11 501 417 Kč. Škola dostala ve formě darů prostředky ve

výši 87 898 Kč, což je oproti minulým létům značný pokles. Velmi dobře si škola vedla v rámci své vlastní činnosti, kdy dosáhla nejvyšších výnosů v této oblasti za sledované období, a to 8 413 808 Kč. Podílí se na tom výnosy z akcí organizovaných školou a ze zakázek školní jídelny a také spolupráce na projektech spolufinancovaných EU – „Chytří pomocníci ve výuce aneb využíváme informační technologie jednoduše a kreativně“. V doplňkové činnosti dosáhla výnosů v částce 18 877 473 Kč, z 80 % se na této výši podílí hodnota výnosů za pořádané kurzy, školení a firemní vzdělávání.

4.3.2 Analýza nákladů v letech 2011 – 2014

V Tab. 4.7 je provedena analýza nákladů hlavní a doplňkové činnosti školy za sledované období. Celkové náklady školy mají kolísavý charakter a největší hodnoty za sledované období dosáhly v roce 2012, kdy došlo k nárůstu nákladů hlavní činnosti. Důvodem bylo provedení finančně náročné rekonstrukce školy, se kterou souvisí nejen zvýšení položky nákladů oprav, ale i dalších materiálových a mzdových nákladů. Největší položku všech nákladů tvoří mzdy a s nimi související odvody, dávky a pojištění. V rámci sledovaného období měli kolísavý průběh. V roce 2012 došlo i z důvodů rekonstrukce školy k navýšení mzdových nákladů. Další významnou položkou nákladů jsou náklady na služby, mezi které jsou zařazeny náklady na organizování akcí školy, na zakázky školní jídelny, náklady spojené s provozováním domova mládeže a hlídáním objektu školy, odvozem šrotu a jinými službami spojenými s realizací projektů. Položky materiálových nákladů se odvíjí podle potřeb a nákupů spojených s realizací projektů. Z tabulky je zřejmé, že náklady na energie od roku 2012 klesají. Je to dáno nejen rozsáhlou rekonstrukcí školy, kdy bylo provedeno i zateplení, což snížilo náklady na vytápění, ale souvisí s tím mírné zimy. Především v roce 2014 díky mírným klimatickým podmínkám škola dosáhla úspor na vytápění. V rámci doplňkové činnosti jsou pro školu nejvíce nákladná školení, kurzy a firemní vzdělávání a mzdové náklady pracovníků poskytujících tyto služby. Školou jsou stále více poskytovány, a proto i náklady na tyto služby rostou. Další větší položku nákladů této činnosti tvoří nakoupený materiál a prodané zboží bufetu školy. V Tab. 4.8 je provedena vertikální analýza, ze které lze vyčíst, jaký mají podíl jednotlivé složky nákladů na celkových nákladech daného roku.

Tab. 4.7 Přehled nákladů SOŠ TŽ hlavní a doplňkové činnosti v letech 2011 - 2014

Přehled nákladů v letech 2011 - 2014, zaokr. na tis. Kč								
Položka nákladů	2011		2012		2013		2014	
	HČ	DČ	HČ	DČ	HČ	DČ	HČ	DČ
Materiál, prodané zboží	3 876	3 234	5 410	3 031	4 337	2 586	5 656	3 217
Energie	3 733	682	3 505	875	3 380	857	2 994	615
Opravy	1 028	97	4 162	98	332	36	1 106	191
Cestovné	229	0	330	3	252	0	355	0
Služby	8 556	8 029	7 444	7 537	7 426	8 640	8 893	8 575
Mzdy, odvody, dávky, pojištění	38 227	4 697	39 106	4 819	37 070	5 039	37 307	5 039
Odpisy	2 453	63	3 014	91	3 232	257	3 140	206
Ostatní	607	233	789	183	1 339	228	1 724	260
Celkem	58 709	17 035	63 760	16 637	57 368	17 643	61 475	18 103
Hlavní + Doplňková činnost	75 744		80 397		75 011		79 278	

Zdroj: [51], vlastní zpracování

Na základě výše jednotlivých nákladů a celkových nákladů každého sledovaného roku, byla vytvořena vertikální analýza, z níž je patrné, že nejvíce se na celkových nákladech podílí náklady na mzdy a s nimi související odvody. Lze si povšimnout, že poměr nákladů na doplňkovou činnost je také značně vysoký.

Tab. 4.8 Vertikální analýza nákladů v letech 2011 – 2014

Položka nákladů	Vertikální analýza			
	2011	2012	2013	2014
Náklady na mzdy, odvody, dávky, pojištění	50,5 %	48,6 %	49,4 %	47,1 %
Provozní náklady	14,9 %	20,4 %	15,4 %	16,5 %
Náklady z vlastních činnosti a projektů	12,1 %	10,2 %	11,7 %	13,0 %
Náklady doplňkové činnosti	22,5 %	20,7 %	23,5 %	23,5 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza nákladů 2011

Celková výše nákladů pro tento rok, jak za hlavní tak hospodářskou činnost, je ve výši **75 670 000 Kč**. Největší měrou se na této částce podílí mzdové náklady a s nimi související odvody pojistného. Další velkou nákladovou položkou jsou služby, mezi které škola řadí např. stočné, praní prádla, akce školy, hlídání objektu školy atd. Jelikož škola spravuje vlastní majetek (především budovy školy), který odepisuje, je částka odpisů také docela velkou položkou nákladů. S provozem budov samozřejmě souvisí i výše nákladů na energie. V tomto roce škola začala s rozsáhlou rekonstrukcí školy, a proto nákladová položka oprav přesáhla výši 1 mil. Kč

Analýza nákladů 2012

Porovnáním údajů z Tab. 4.7 je patrné, že v roce 2012 došlo k nárůstu celkových nákladů, a to o téměř 5 mil. Kč. Největší měrou se na tomto vývoji nákladů podílí náklady na opravy, kam bylo účtováno o rekonstrukci, kterou v roce 2012 SOŠ TŽ provedla. S takto rozsáhlou rekonstrukcí také souvisí nárůst materiálových a mzdových nákladů. Jelikož škola v rámci rekonstrukce provedla i technické zhodnocení, došlo ke zvýšení odpisů. Rekonstrukce zasáhla i provoz doplňkové činnosti, nebylo možné v některých měsících pronajímat části budov (tělocvična, učebny). V roce 2012 v této činnosti bylo dosaženo nižších výnosů oproti jiným rokům, a proto došlo i k poklesu nákladů.

Analýza nákladů 2013

Celkové náklady školy roku 2013 činily 75 001 236,25 Kč. Téměř z 50 % se na celkových nákladech podílely mzdové náklady a zákonné odvody a tvořily jako v předcházejících letech nejpodstatnější část nákladů. V roce 2013 se škola snažila ušetřit. Neorganizovala tolik akcí jako v jiných letech, neúčastnila se mnoha projektů, nemohla ubytovávat své studenty a jiné osoby v domě mládeže, jelikož zde stále probíhala rekonstrukce. V těchto oblastech tedy vznikly i podstatně nižší náklady. Naopak v rámci své doplňkové činnosti je poskytováno stále více služeb ve formě školení a kurzů, a proto náklady v této oblasti naopak rostou. Celkové náklady hlavní činnosti jsou téměř ze 67 % kryty poskytnutými finančními prostředky ze státního rozpočtu, tedy všechny mzdové náklady a zbylá část by pokryla jen z malé části provozní náklady, škola tímto financuje především náklady na energie.

Analýza nákladů 2014

V roce 2014 celkové náklady školy dosáhly výše 79 277 834,64 Kč. Oproti roku 2013 došlo k nárůstu nákladů na hlavní i doplňkovou činnost. Byla dokončena rekonstrukce budovy tzv. internátu, se kterou souvisí opět zvýšení hodnoty nákladové položky oprav a materiálu a také služeb spojených s úklidovými pracemi (součástí ostatních nákladů) oproti roku 2013. Jelikož je škola nově opravena, realizací projektů byly nakoupeny nové stroje, zvýšily se náklady na tzv. security – hlídání objektů školy. Rekonstrukce školy zahrnovala i zateplení budov, což přispělo k úspoře nákladů na vytápění, které ještě podpořilo mírné zimní období.

4.3.3 Rozbor výsledků hospodaření za sledovaná období

Výsledkem hospodaření školy je součet výsledku hospodaření v hlavní činnosti a zisku dosaženého z doplňkové činnosti po zdanění.

V roce **2011** se škola ve své hlavní činnosti dostala do záporného výsledku hospodaření a to ve výši 209 343,20 Kč, které však pokryla ziskem z doplňkové činnosti po zdanění ve výši 903 699,30 Kč. Celková výše zlepšeného výsledku hospodaření za rok 2011 694 356,10 Kč byla rozhodnutím rady přesunuta do investičního fondu školy.

SOŠ TŽ v rámci zdaněné doplňkové činnosti za rok 2012 dosáhla zisku ve výši 682 322,40 Kč. V důsledku zvýšení nákladů v roce 2012 oproti předcházejícímu roku však ve své hlavní činnosti byla škola ztrátová a to ve výši 4 174 891,83 Kč. Celkový výsledek hospodaření po připočtení zlepšeného výsledku hospodaření z doplňkové činnosti dosáhl hodnoty - 3 492 569,43 Kč. Na návrh vedení školy rada schválila úhradu ztráty snížením investičního fondu ve výši 2 194 124 Kč. Zbývající část ztráty byla zaúčtována na účet „Neuhrazená ztráta minulých let“ ve výši 1 298 445,43 Kč.

V rámci doplňkové činnosti škola dosáhla v roce 2013 zisku po zdanění v hodnotě 826 411,76 Kč. Tímto kladným výsledkem zčásti pokryla ztrátu z hlavní činnosti tohoto roku, která i přes tuto skutečnost byla - 1 293 950,46 Kč.

V roce 2014 škola v rámci svého hospodaření opět dosáhla zlepšeného výsledku a to v celkové výši 412 948,44 Kč. Ztrátu z hlavní činnosti ve výši – 361 971,83 Kč pokryla zlepšeným výsledkem hospodaření z doplňkové činnosti 774 920,27 Kč.

V příloze č. 3 je uveden graf, který zobrazuje výše uváděné skutečnosti.

I přesto, že docházelo ke každoročnímu zvyšování počtu studentů, škola byla pokaždé v rámci hlavní činnosti ve ztrátě, způsobenou především výší nákladů spojených s rekonstrukcí školy. Dle vývoje výsledků hospodaření v letech 2013 a 2014, lze předpokládat, že ztráta v hlavní činnosti by za rok 2015 měla být nižší nebo dokonce může dosahovat plusových hodnot.

4.4 Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Poskytování vzdělávání působí na neziskovém principu, a tudíž hlavním cílem této činnosti není zisk, nýbrž správné fungování této činnosti. Avšak formou doplňkové činnosti může k tvorbě zisku docházet. Tento zisk je možné použít, pokud není zřizovatelem stanoveno jinak, na zkvalitnění hlavní činnosti.

Ukazatel rentability nákladů udává, kolik korun zisku získá podnik vložením koruny celkových nákladů. Cílem je maximalizovat rentabilitu nákladů, aby byly lépe zhodnoceny náklady a tím bylo dosaženo vyššího procenta zisku. [11] Ukazatel rentability nákladů je velmi důležitým ukazatelem, neboť poukazuje na efektivnost doplňkové činnosti, která slouží k tvorbě zisku pro finanční podporu činnosti hlavní a pomáhá tak zvyšovat rentabilitu celé organizace. [40] Pro výpočet byl použit vzorec (4.1).

$$\text{Rentabilita nákladů doplňkové činnosti} = \frac{\text{VH doplňkové činnosti}}{\text{Náklady doplňkové činnosti}} \cdot 100 \quad (4.1)$$

Tab. 4.9 Výpočet rentability nákladů doplňkové činnosti Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky v letech 2011 - 2014

Název položky	2011	2012	2013	2014
VH doplňkové činnosti	25 977,72 Kč	12 394,75 Kč	186 535,11 Kč	14 386,56 Kč
Náklady doplňkové činnosti	2 454 152,07 Kč	2 392 469,72 Kč	1 848 619,96 Kč	2 068 880,00 Kč
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	1,06 %	0,52 %	10,09 %	0,70 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tab. 4.9 je patrné, že rentabilita nákladů doplňkové činnosti SPŠei dosahuje poměrně nízkých hodnot. V roce 2012 oproti roku 2011 hodnota dokonce klesla o 0,54 %. Naopak nejvyšší hodnoty rentabilita dosahuje v roce 2013. Cílem školy by mělo být, maximalizovat hodnotu tohoto ukazatele, protože prostředky získané doplňkovou činností mají především podporovat činnost hlavní. Pokud by výsledek směřoval k záporné hodnotě, bylo by nutné přijmout opatření a navrátit jej do plusových hodnot, kdyby se tak nestalo, měla by škola od své doplňkové činnosti upustit.

Aplikací vzorce (4.1) a hodnot výsledků hospodaření a nákladů doplňkové činnosti SOŠ TŽ za sledované období, byla vytvořena Tab. 4.10.

Tab. 4.10 Výpočet rentability nákladů doplňkové činnosti Střední odborné školy Tříneckých železáren v letech 2011 - 2014

Název položky	2011	2012	2013	2014
Výsledek hospodaření doplňkové činnosti	903,7	682,3	826,4	774,9
Náklady doplňkové činnosti	17 035	16 637	17 643	18 603
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	5,3 %	4,1 %	4,7 %	4,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování

hodnoty v tabulce jsou uváděné v tis. Kč

Výsledná procenta rentability nákladů doplňkové činnosti jsou nízká, organizace by se měla snažit lépe zhodnocovat náklady doplňkové činnosti, ale na druhou stranu oproti Střední průmyslové škole elektrotechniky a informatiky jsou hodnoty až na rok 2013 větší a dalo by se říct, že se příliš nemění. Hodnoty nevycházejí v záporných číslech, proto by škola měla v hospodaření doplňkové činnosti setrvávat.

4.5 Míra pokrytí ztráty v hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Tento ukazatel udává procentuální míru, ve které je ztráta z hlavní činnosti pokryta zlepšeným výsledkem hospodaření z doplňkové činnosti.

$$\text{Míra pokrytí ztráty HČ ziskem z DČ} = \left| \frac{\text{Zisk DČ}}{\text{Ztráta HČ}} \right| \quad (4.2)$$

Podmínkou pro výpočet tohoto ukazatele je vytvořený zisk z doplňkové činnosti a vzniklá ztráta v hlavní činnosti. SPŠei vznikla ztráta z hlavní činnosti pouze v roce 2013. Výpočet tohoto ukazatele za rok 2013 je naznačen níže.

$$\text{Míra pokrytí ztráty HČ ziskem z DČ}_{2013} = \left| \frac{186\,535,11}{-5\,169,22} \right| = 36,08$$

Hodnota ukazatele nám říká, kolikrát zisk z doplňkové činnosti pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. Z výsledku je patrné, že škola hospodaří v rámci své doplňkové činnosti velmi dobře.

Jelikož SOŠ TŽ byla v každém roce v rámci hlavní činnosti ztrátová a naopak z doplňkové činnosti dosahovala zisku, je možné vypočítat hodnoty tohoto ukazatele pro každý rok, hodnoty výsledků jsou uvedeny v Tab. 4.11.

Tab. 4.11 Výpočet míry pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti v období 2011 - 2014

Název položky	2011	2012	2013	2014
Ztráta z HČ	- 209 343,20 Kč	- 4 174 891,83 Kč	- 2 120 362,22 Kč	- 361 971,83 Kč
Zisk z DČ	903 699,30 Kč	682 322,40 Kč	826 411,76 Kč	774 920,27 Kč
Míra pokrytí ztráty v HČ ziskem z DČ	4,317	0,163	0,39	2,141

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledné hodnoty tabulky naznačují, kolikrát kryje zisk z doplňkové činnosti ztrátu v hlavní činnosti. Zisk z doplňkové činnosti v roce 2011 byl tak vysoký, že by mohla být vzniklá ztráta v tomto roce pokryta až čtyřikrát, v roce 2014 je také hodnota míry krytí vysoká a zisk z doplňkové činnosti byl dvojnásobný oproti ztrátě z hlavní činnosti.

5 Závěr

Diplomová práce se zabývá problematikou hospodaření právnických osob poskytujících vzdělávání se zaměřením na analýzu hospodaření dvou středních škol – Střední průmyslovou školu elektrotechniky a informatiky a Střední odbornou školu Tříneckých železáren.

Cílem diplomové práce bylo na základě teoretického podkladu charakterizovat neziskové organizace poskytující vzdělávání – školská právnická osoba a příspěvková, provést analýzu finančního hospodaření těchto školských zařízení, zhodnotit efektivnost hospodaření, financování a využívání státních prostředků, prostředků zřizovatele a následně provést srovnání hospodaření obou školských zařízení v letech 2011 - 2014.

Teoretická část diplomové práce byla věnována charakteristice příspěvkové organizace a školské právnické osoby. Jelikož je převážná část školství v České republice financována z některého z druhů veřejného rozpočtu, v rámci teoretické části byla vypracovaná analýza současného financování školství, především středních škol zřizovaných územním samosprávným celkem nebo tzv. soukromou školskou právnickou osobou (zřízená právnickou osobou). Systém financování školství je založený na kombinaci výkonového (normativního) a programového financování regionálního školství ze státního rozpočtu. Z rozpočtu MŠMT jsou financovány jednotlivé školské úseky. Největší objem finančních prostředků směřuje do oblasti regionálního školství a každoročně jsou tvořeny z více než 65 % schváleného rozpočtu MŠMT. MŠMT stanovuje republikové normativy jako průměrnou výši výdajů připadajících na vzdělávání pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie. V rámci této kapitoly bylo zjištěno, že hodnoty normativů všech věkových kategorií se zvyšují, i když každoročně dochází k poklesu počtu nově přijatých žáků *středních škol*. Důvodem je především zvýšení normativů na mzdové prostředky pedagogů (součást republikových normativů). V rámci třetí kapitoly diplomové práce bylo dále zjišťováno, jak se liší financování střední soukromé školy a střední školy zřízené krajem. Středním školám jsou finanční prostředky státního rozpočtu poskytovány na jednoho žáka dle příslušného oboru. Proto byl vybrán obor - elektrotechnika, vyučován na obou analyzovaných středních školách. Bylo zjištěno, že prostředky poskytované na jednoho žáka soukromé střední školy jsou ročně o více než 2 500 Kč nižší než prostředky poskytované střední škole zřízené krajem. V rámci plánované novely financování soukromého školství, která by měla vzejít v platnost v září 2015, vede tato zjištěná skutečnost k zamyšlení. Soukromé školy by

zavedením novely přišly o další finanční prostředky (provozní dotace). Je otázkou, zda navrhovaná novela je v souladu s požadavky optimálního ekonomického systému financování školství zahrnující kvalitní vzdělávání, či nikoli. Zavedením navrhované novely by pravděpodobně docházelo k růstu školného na soukromých školách, což by pro mnohé školy bylo likvidační. Na mnoha soukromých učilištích se žádné školné nevybírá, protože by na ně rodiče neměli. Pokud by to vedlo až k tomu, že rodiče své dítě raději dají do státní školy, aby neplatili tak vysoké školné, nedošlo by k úspoře, ale spíše by to vedlo k opačnému efektu. Ve třetí kapitole jsou dále popsány alternativní možnosti financování škol a školských zařízení.

V rámci praktické části byly nejprve charakterizovány konkrétní organizace, poskytující středoškolské vzdělávání – Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky v Ostravě a Střední odborná škola Tříneckých železáren. Podstatnou částí této kapitoly bylo provedení analýzy hospodaření obou škol zvlášť za období 2011 – 2014.

Bylo zjištěno, že SPŠei hospodaří se svými prostředky velmi dobře, za sledované období se nepohybovala v rámci celkového výsledku hospodaření ve ztrátě. Pouze v roce 2013 byla v rámci hlavní činnosti ztrátová, ale neměla problém s pokrytím této ztráty ziskem z doplňkové činnosti školy. Na základě provedené vertikální analýzy výkazu zisku a ztrát, lze konstatovat, že nejvyšší měrou (z více než 80 %) se na celkových výnosech školy podílí provozní transfery ze státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele, kterým je Moravskoslezský kraj. Ty zcela pokryjí přímé, provozní náklady. Ve sledovaném období každoročně docházelo k poklesu počtu žáků školy, a proto hodnota školou obdržené dotace každým rokem klesala a škola byla nucena snížit počet pedagogů.

Ve sledovaném období vykazovala SOŠ TŽ poměrně nestabilní vývoj. Dokonce se v letech 2012 a 2013 ocitla ve ztrátě, kterou zvětší částí pokryla prostředky z investičního fondu. Důvodem ztrátového hospodaření bylo především provedení rozsáhlé a nákladné rekonstrukce budov školy. Dle provedené analýzy bylo zjištěno, že financování provozu hlavní činnosti školy dotacemi ze státního rozpočtu se pohybuje něco málo kolem 50 %, což je ale podstatně méně než prostředky poskytované ze státního rozpočtu a rozpočtu Moravskoslezského kraje SPŠei. Pokud by vešla v platnost novela financování soukromého školství, přišla by o cca 10 % z těchto prostředků, které z části kryjí provozní náklady a byla by nucena tyto náklady financovat z jiných zdrojů. Lze doporučit čerpání finančních prostředků z dalších rozvojových programů. A pokud by ani to na pokrytí nákladů nestačilo, mohla by si dovolit zavést školné, jelikož o vyučované obory je stále větší zájem a absolventi

nacházejí uplatnění ve společnostech těžkého průmyslu na Třinecku a Ostravsku, a proto by zčásti své vzdělání mohli financovat. Hodnota státní dotace měla ve sledovaném období rostoucí tendenci, jelikož každým rokem docházelo ke zvyšování počtu jejich žáků. I když byla škola v rámci hlavní činnosti v letech 2011 – 2014 vždy ztrátová, velmi dobře si vedla v rámci své doplňkové činnosti. Ze zlepšeného výsledku hospodaření v letech 2011 a 2014 dle přílohy č. 3 zcela pokryla ztrátu v hlavní činnosti. V letech 2012 a 2013 již zisk z doplňkové činnosti nestačil na pokrytí ztráty v hlavní činnosti a škola musela ztrátu v těchto letech financovat z investičního fondu. Škola si tedy prošla velkou rekonstrukcí, ale opět je na tom finančně dobře. Pokud se jí bude v doplňkové činnosti stále tak dařit, je zde předpoklad dalšího rozvoje stabilní a úspěšné školy, která bude poskytovat kvalitní vzdělání.

Na základě srovnání hospodaření obou škol byla provedena analýza ukazatelů rentability nákladů doplňkové činnosti a míry pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Výsledné hodnoty rentability nákladů doplňkové činnosti jsou u SPŠei nízké, organizace by se měla snažit lépe zhodnocovat náklady doplňkové činnosti. SOŠ TŽ dosahuje (jinak je tomu v roce 2013), větších procentuálních hodnot. Vede si v této oblasti lépe. Hodnoty obou škol však nevycházejí v záporných číslech, proto by měly v hospodaření doplňkové činnosti setrvávat. Ukazatel míry pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti a jeho výsledné hodnoty naznačují, že v rámci hlavní činnosti hospodaří SPŠei lépe, za sledované období ji vznikla ztráta jen v roce 2013 a ta byla zcela kryta ziskem z doplňkové činnosti. Na druhou stranu SOŠ TŽ v rámci hlavní činnosti byla vždy ztrátová, ale tuto ztrátu, kromě let v nichž probíhala rekonstrukce školy, byla schopna zcela pokrýt ziskem z doplňkové činnosti několikrát. Na základně provedeného rozboru nakládají obě organizace se svěřenými prostředky hospodárně, efektivně a účelně. Mimo tyto zdroje tvoří dostatečné prostředky k pokrytí zbylých nákladů a téměř vždy vytvářejí díky doplňkové činnosti zisk, a to i přesto, že SOŠ TŽ čerpá téměř o 30 % méně prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu kraje než SPŠei. Další prostředky musí získávat od svého zřizovatele – Třineckých železáren, nebo dárců, spoluprací na projektech, či vlastní činností, i přesto byla za sledované období vždy v hlavní činnosti ztrátová, kterou kryla převážně ze zisku z doplňkové činnosti. V rámci doplňkové činnosti SPŠei je možné doporučit provádět více kurzů např. na práci s informační technologií a různá školení, tak jak to provádí SOŠ TŽ, která tímto v rámci doplňkové činnosti vykazuje větší zisky.

Z provedené analýzy je zřejmé, že hospodaření SPŠei v letech 2011 – 2014 je finančně stabilnější než hospodaření SOŠ TŽ. SPŠei oproti SOŠ TŽ lépe a efektivněji hospodařila

především v rámci hlavní činnosti školy. Obě školy se však snaží využívat všech dostupných prostředků k efektivnímu hospodaření tak, aby poskytovaly svým studentům vzdělávání na vysoké úrovni ve zrekonstruovaných a moderně vybavených učebnách a prostorách škol. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, jako zřizovatel SPŠei, má povinnost kontrolovat hospodaření školy a oproti SOS TŽ financuje především investiční výdaje spojené s provozem SPŠei ze svého rozpočtu. Tím, že se SOŠ TŽ stala soukromou školou, přešel veškerý majetek a kompetence do rukou zřizovatele – Třineckých železáren, a.s. Kontrolu hospodaření a rozhodovací činnosti provádí rada SOŠ TŽ a krajský úřad nenese za jejich hospodaření žádnou zodpovědnost. Pokud by se krajský úřad rozhodoval mezi převodem školy na ŠPO soukromého zřizovatele nebo ponecháním stávající PO, nejprve je nutné prověřit soukromého zřizovatele, zda je schopen financovat hospodaření školy. Pokud toto splňuje (př. Třinecké železářny, a.s.), je pro krajský úřad úsporou finančních výdajů, převodem spravovaného majetku, rozhodovacích funkcí, lepší školu převést (prodat či darovat) na soukromého zřizovatele.

Seznam použité literatury

Knihy a odborná literatura

- [1] BERGEROVÁ, Marcela. *Fundraising pro školy*. Praha: Spiral, 2011. 135 s. ISBN 978-80-903015-8-0.
- [2] BOUKAL Petr, Hana VÁVROVÁ a kolektiv. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2009. 89s. ISBN 979-80-245-1293-8.
- [3] KOLEKTIV AUTORŮ. *Příspěvkové organizace 2012-2013*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 376 s. ISBN 978-80-7357-736-0.
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace 2012*. B vyd. Praha: Wolter Kluwer, 2012. 295 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
- [5] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- [6] NOVOTNÝ, Jiří, Martin LUKEŠ, a kolektiv. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2009. 224 s. ISBN 978-80-245-1473-4.
- [7] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novelé zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [8] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- [9] PUCHINGER, Z. *Financování školy, vybrané kapitoly pro regionální školy*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010a. 72 s. ISBN 978-80-244-2591-7.
- [10] REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 310 s. ISBN 978-80-8692-929-3.
- [11] RŮŽIČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management*. Praha: Grada Publishing, 2012. 296 s. ISBN: 978-80-247-4047-8.
- [12] REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: EKOPRESS, 2010. 188 s. ISBN 980-80-86929-54-5.

- [13] STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 172 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
- [14] TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2010. 184 s. ISBN 978-80-245-1664-6.
- [15] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.
- [16] VOLTNEROVÁ MADEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. akt.vyd. Olomouc: Anag, 2011. 190 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

Internetové zdroje

- [17] EDUin. *Tisková zpráva: Snaha ušetřit na soukromých školách se státnímu rozpočtu nevyplatí* [online]. EDUin [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-snaha-usetrit-na-soukromych-skolach-se-statnimu-rozpocetu-nevyplati/>.
- [18] EUROSOP. *Vzdělávací programy EU* [online]. Eurosop [20. 01. 2015]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/612/sekce/vzdelavaci-programy-eu/>.
- [19] EVROPSKÁ KOMISE. *Granty Evropské unie* [online]. Evropská komise [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/granty_cs.htm.
- [20] EVROPSKÁ KOMISE. *Vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport* [online]. Evropská komise [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/education_training_youth_and_sport_cs.pdf.
- [21] FORAD CONSULT, s.r.o. *Rozvoj klíčových kompetencí zástupců ředitele na školách a školských zařízeních reg. č.: CZ.1.07/1.3.49/01.0002* [online]. Forad consult [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.eozastupci.cz/data/files/000026.pdf>.
- [22] MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. *Tvorba názvu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení* [online]. Magistrát hlavního města Prahy [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.praha.eu/jnp/cz/vyhledavani/index.html?q=tvorba+n%C3%A1zvu+pr%C3%A1vnick%C3%A9+osoby>.

[23] MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ. Státní neziskové organizace [online]. Mendelova univerzita v Brně [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71294.

[24] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI. *Zápis příspěvkových organizací do obchodního rejstříku čj. 349/01- L* [online]. Ministerstvo spravedlnosti [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://www.denik.obce.cz/go/dokumenty/Z_mf/rok_01/4_01/text4_01.htm.

[25] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Pokyn náměstka ministryně k udělování čestného názvu právníkům osobám vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/pokyn-namestka-ministryne-k-udelovani-cestneho-nazvu-pravnickym-osobam-vykonavajicim-cinnost-skoly-nebo-skolskeho-zarizeni-ze-dne-21-listopadu-2005-3>.

[26] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Analýza současného systému financování školství* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://www.ucitelskenoviny.cz/userfiles/fileanalyza_financovani_skolstvi-msmt_2010.doc.

[27] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011 – 2015* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-1>.

[28] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Normativy soukromých škol na rok 2015* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/normativy-soukromych-skol-na-rok-2015?highlightWords=normativy>.

[29] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Principy rozpisu rozpočtu a rozpis rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2015 v úrovni MŠMT – KÚ* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-rozpisu-rozpocet-a-rozpis-rozpocet-primych-vydaju-6>.

- [30] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Porovnání krajských normativů mzdových prostředků a ostatních neinvestičních výdajů stanovených jednotlivými krajskými úřady pro krajské a obecní školství v roce 2014* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/KN_MP_a_ONIV_2014/Zakladni_informace_k_porovnani_krajskych_normativu_MP_a_ONIV_2014.pdf.
- [31] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Rozpočet kapitoly 333 MŠMT na rok 2014 a rozdělení závazných ukazatelů mezi jednotlivé školské úseky* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2014>.
- [32] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Rozvojové programy pro rok 2014* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozvojove-programy-pro-rok-2014>.
- [33] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE a TĚLOVÝCHOVY. *Vývojová ročenka školství 2004/5 – 2013/14* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2013 – 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyvojova-rocenka-skolstvi-2003-04-2013-14>.
- [34] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Popis postupu podání žádosti ve věci rejstříku škol a školských zařízení* [online]. Moravskoslezský kraj © 2015 [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/postupy.html?n=14>.
- [35] RADA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. *Zásady vztahů orgánů kraje k příspěvkovým organizacím, které byly zřízeny krajem nebo byly na kraj převedeny zvláštním zákonem* [online]. Rada Moravskoslezského kraje [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/aut_15_zasady.pdf.
- [36] SDRUŽENÍ SOUKROMÝCH ŠKOL ČECH, MORAVY a SLEZSKA. *Je možné, aby soukromé školy ohrožovaly monopol 96 procent škol veřejných?* [online]. Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska. [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://www.soukromeskolyskoly.cz/media/File/aktuality/pdf/141001agitacni_letak.pdf.

[37] SDRUŽENÍ SOUKROMÝCH ŠKOL ČECH, MORAVY a SLEZSKA. *Připomínky k materiálu „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů“* [online]. Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska. [20. 01. 2015]. Dostupné z: http://www.soukromeskoly.cz/media/File/aktuality/pdf/140714_stanovisko_k_novele.pdf.

[38] STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY. *Rozbory hospodaření za roky 2011 - 2014*. [online]. Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky [08. 02. 2015]. Dostupné z: <http://spseiostrava.cz/cs/o-skole/zpravy-skoly/category/4-rozbory-hospodareni>.

[39] UČITELSKÉ NOVINY. *Bludiště školské právnické osoby* [online]. Učitelské noviny [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=3953&PHPSESSID=38295fccb13e3a%20478a422125dbb43964>.

[40] ZABÁK, Martin. *Financování neziskové organizace*. Brno, 2013. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Katedra řízení a ekonomiky podniku. Dostupné z: https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=65010.

Zákony

[41] Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-306>.

[42] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

[43] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>.

[44] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>.

[45] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-219>.

[46] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

[47] Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/zakon-c-109-2002-sb-o-vykonu-ustavni-vychovy-nebo-ochranne-vychovy-ve-skolskych-zarizenich-a-o-preventivne-vychovne-peci-ve-skolskych-zarizenich-a-o-zmene-dalsich-zakonu>.

[48] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>.

[49] Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/zakon-o-pedagogickych-pracovnicich>.

[50] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník [online]. [20. 01. 2015]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>.

Ostatní zdroje

[51] Účetní závěrky 2011 – 2014 Střední odborné školy Třineckých železáren

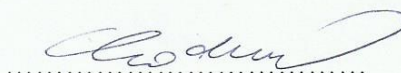
Seznam zkratk

KZÚV	Krajská zařízení ústavní výchovy
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PO	Příspěvková organizace
RgŠ	Regionální školství
SOŠ TŽ	Střední odborná škola Třineckých železáren
SPO	Státní příspěvková organizace
SPŠei	Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky
ŠPO	Školská právnická osoba
TŽ	Třinecké železářny, a.s.
ÚSC	Územní samosprávný celek

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 4. 2015

Vendula Chodurová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Schéma základní struktury rozpočtu školy

Příloha č. 2 Vývoj výsledků hospodaření Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky v letech 2010 - 2014

Příloha č. 3 Vývoj výsledků hospodaření Střední odborné školy Třineckých železáren v letech 2010 - 2014